

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim
(internetové pirátství); právní nástroje k jejich eliminaci**

Bc. Tomáš Dittrich

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Tomáš Dittrich

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim (Internetové pirátství); právní nástroje k jejich eliminaci

Název anglicky

Internet storages and their legal and illegal regime (internet piracy); juristical instruments to eliminate them.

Cíle práce

HLAVNÍ CÍL: zjistit právní statut a právní režim internetových úložišť; jejich vznik a legalita

DÍLČÍ CÍLE:

- zjistit, zda int. úložiště jsou protiprávní, zda jejich prostřednictvím dochází/nedochází k internetovému pirátství
- pokud jsou internet. úložiště protiprávní, jaké jsou možnosti právní i mimoprávní prevence proti jejich vzniku a rozšiřování
- porovnat způsob postihování internetového pirátství v ČR s obdobnými postupy ve světě

Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Základní metody při zpracování zkoumané látky jsou: popis, analýza, kompilace z odborné literatury, komparace vybraných zjištěných dat a syntéza.

POSTUP při tvorbě práce:

- shromažďování podkladů pro zpracování zadané práce
- analýza podkladů pro teoretickou část práce, zvl. právních předpisů
- shromáždění podkladů pro zpracování praktické části práce. V této části bude využito zvl. metody kvantitativní (statistická metoda pomocí dotazníkového šetření) a kvalitativní (řízený dialog s vybranými uživateli internetu)

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Autorský zákon, duševní vlastnictví, internetová úložiště, legalita, internetové pirátství, porušování autorských práv, prevence, sankce,

Doporučené zdroje informací

BĚLOHLÁVEK, A. J.; ČERNÝ, et al. Nový občanský zákoník. Srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012

Čermák J. Internet a autorské právo, Linde 2001

Další publikace a zdroje po dohodě a schválení vedoucí DP

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

ELIÁŠ, K. a kol. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou. Ostrava: Sagit, 2012

epravo.cz : články předních právních kanceláří

Ježek J. et. al. Prosazování práv z duševního vlastnictví; učební texty on line, publikováno r. 2003 :

Maisner M., Základy softwarového práva. Wolters Kluwer 2011

servery státní správy, ministerstev ČR, PSP ČR , justice.cz apod.

SMEJKAL V. Internet a §§§, Grada Publishing , Praha 1999

SPÁČIL a kol. OBČANSKÝ ZÁKONÍK III _ Věcná práva , komentář, nakl. C.H.Beck, Praha 2013

Telec I., Tůma, Autorský zákon _ KOMENTÁŘ, C.H.Beck Praha 2007

Vyhl. 133/1980 Sb., Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl (RÚB)

ZÁKLADNÍ LEGISLATIVA

ZÁKLADNÍ LITERATURA

Zákon č. 121/2000 S., autorský zákon

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (zrušený)

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ)

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Eva Kadlecová

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 23. 9. 2014

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim (internetové pirátství); právní nástroje k jejich eliminaci“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. března 2016

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval své matce, která mě celý život podporuje a v neposlední řadě především paní JUDr. Evě Kadlecové za odborné vedení práce, užitečné rady a připomínky při zpracování diplomové práce.

Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim (internetové pirátství); právní nástroje k jejich eliminaci

Internet storages and their legal and illegal regime (internet piracy); juristical instruments to eliminate them

Souhrn

Diplomová práce na téma „Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim (internetové pirátství); právní nástroje k jejich eliminaci" se zabývá v prvotní řadě internetovými úložišti, jejich právním režimem a statutem, a to především z pohledu autorského práva, což je hlavním cílem této práce.

Teoretická část práce je založena převážně na odborných literárních zdrojích, které se danou problematikou zabývají. Tato část práce klade důraz především na vysvětlení důležitých pojmů a seznámení s právním prostředím, které danou problematiku upravuje.

Praktická část práce klade důraz na vyhodnocení a následné shrnutí získaných poznatků, které byly získány z kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Daný výzkum se snažil nalézt odpověď na otázku, co je motivací poskytovatelů obsahu k tomu, aby poskytovali soubory chráněné autorským právem třetím osobám a v neposlední řadě také zjistit, jak jsou v naší společnosti internetová úložiště využívána.

Klíčová slova: Autorský zákon, duševní vlastnictví, internetová úložiště, legalita, internetové pirátství, porušování autorských práv, prevence, sankce.

Summary

The thesis titled “Internet storages and their legal and illegal regime (internet piracy); juristical instruments to eliminate them“ primarily focuses on internet storages, their legal regime and status, especially from the perspective of copyright, which is the main objective of this work.

The theoretical part is based mainly on professional literary sources that deal with this issue. This part focuses primarily on explaining important concepts and familiarity with the juristical environment which regulates the issue.

The practical part focuses on the evaluation and the subsequent summary of the findings, which were obtained from a qualitative and of quantitative research. The research is trying to answer the question of what motivates content providers and ultimately to find out how our society used an internet storages.

Keywords: Copyright law, intellectual property, internet storages, legality, internet piracy, copyright infringement, prevention, sanctions.

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	13
3.1 Vymezení základních pojmů.....	13
3.1.1 Dílo	13
3.1.2 Práva autora díla	15
3.1.3 Internetové pirátství	16
3.1.4 Internetové datové úložiště	17
3.2 Internet a právní regulace.....	18
3.3 Autorské právo v ČR.....	19
3.3.1 Národní prameny autorského práva	19
3.3.2 Listina základních práv a svobod.....	20
3.3.3 Občanský zákoník.....	20
3.3.4 Autorský zákon	21
3.4 Autorské právo v EU.....	22
3.4.1 Právní předpisy upravující autorské právo EU	23
3.5 Mezinárodní úprava autorského práva	24
3.5.1 Bernská úmluva	25
3.5.2 Všeobecná úmluva o právu autorském	26
3.5.3 Úmluva TRIPS.....	26
3.5.4 WIPO – Světová organizace duševního vlastnictví.....	27
3.6 Organizace a orgány státní moci chránící autorské právo	29
3.6.1 Orgány státní moci.....	29
3.6.1.1 Ministerstvo vnitra.....	29
3.6.1.2 Ministerstvo financí.....	30
3.6.1.3 Ministerstvo kultury	30
3.6.2 Kolektivní správa	31
3.6.3 Organizace	32
3.6.3.1 Česká protipirátská unie	32
3.6.3.2 Business Software Alliance (BSA)	33
3.7 Právní odpovědnost za porušení autorských práv prostřednictvím Internetu ..	34
3.7.1 Odpovědnost poskytovatele obsahu.....	36

3.7.2	Odpovědnost poskytovatelů volného prostoru (internetová úložiště)	36
3.7.3	Odpovědnost koncových uživatelů	39
3.8	Sankce za porušení autorského práva v ČR	39
3.8.1	Sankce občanskoprávní	39
3.8.2	Sankce veřejnoprávní	40
3.8.3	Rozbor § 270 trestního zákoníku	41
3.8.4	Rozbor § 105a a § 105b autorského zákona	43
3.8.4.1	§ 105a	43
3.8.4.2	§105b	43
4	Vlastní práce	45
4.1	Kvantitativní výzkum	45
4.1.1	Identifikace respondentů	45
4.1.2	Četnost využívání internetových úložišť	52
4.1.3	Přijatelnost výdajů za různé druhy souborů	55
4.1.4	Povědomí respondentů o ochraně autorského práva v ČR	58
4.2	Kvalitativní výzkum	61
4.2.1	Student vysoké školy – obor informatiky (23 let)	61
4.2.2	Manager v obchodní firmě (32 let)	63
4.2.3	Student střední školy a hacker (18 let)	64
5	Výsledky a diskuse	67
5.1	Vyhodnocení výzkumu	67
5.1.1	Vyhodnocení kvantitativního výzkumu	67
5.1.2	Vyhodnocení kvalitativního výzkumu	69
5.2	Návrh opatření	70
6	Závěr	72
7	Seznam použitých zdrojů	74
7.1	Legislativa	74
7.2	Literatura	74
7.3	Elektronické zdroje	76
8	Seznam grafů	78
9	Přílohy	79

1 Úvod

Autorské právo a jeho ochrana je v posledních letech velice diskutované téma v oblasti práva. Kořeny autorského práva lze nalézt už ve starověkém Řecku a Římě, proto je zřejmé, že ochrana autorského práva prošla od svého prvopočátku značnou obměnou. V dobách svého vzniku byla autorskoprávní ochrana definována velice obecně, nebo nebyla definována vůbec. V dnešní době lze hovořit, že je autorské právo pevně konstituováno a jasně ustanoveno. Dalo by se tedy konstatovat, že zde není překážky pro důslednou ochranu autorského práva.

Toto tvrzení bylo pravdivé až do vynálezu Internetu, který postupem času ukázal, jak je ochrana autorského práva zcela nedostatečná. V několika posledních letech došlo k prudkému rozvoji informačních technologií, a tedy i k prudkému nárůstu sdílení informací mezi lidmi po celém světě, což mělo na problematiku autorského práva veliký vliv a jsem přesvědčen, že do dnešní doby se zcela nepodařilo na tuto problematiku reagovat a najít optimální řešení.

S Internetem se dostáváme do kontaktu prakticky denně a je nám dobrým pomocníkem v mnoha oblastech naší činnosti. Ale i přes tato pozitiva i zde lze nalézt stinné stránky. S rozvojem Internetu se začaly objevovat nové druhy kriminality a především i porušování autorského práva. Bohužel je v dnešní době porušování autorského práva zcela běžným fenoménem. Tato situace eskaluje až do té míry, že je tento problém brán širokou veřejností na lehkou váhu. Malé procento společnosti si uvědomuje, že porušováním autorského práva se může dopustit trestného činu a panuje zde přesvědčení, že za toto jednání je možné obdržet maximálně pokutu.

Internet poskytl svým uživatelům skvělý nástroj pro porušování autorských práv. Je to dáno především jeho globální rozšířeností, snadnou dostupností a anonymitou jeho uživatelů. Jedním z nejrozšířenějších příkladů porušování autorského práva jsou internetová úložiště, kterými se zabývá tato práce.

Z výše uvedených vět by kdokoliv mohl usuzovat, že hlavním viníkem porušování práv autorů je Internet, ale není tomu tak. Internet je pouhým prostředkem. Viníkem je v mnoha případech ziskuchtivý člověk, který se žene za vlastním prospěchem a každý z nás by se měl příště, až bude opět stahovat nějaký filmový či jiný obdobný soubor, zamyslet, zda chce takovému lidu podporovat.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavními cíli této práce jsou **zjištění právního statutu internetových úložišť**, právního režimu internetových úložišť a také zjištění četnosti využívání těchto úložišť ve společnosti. Dále je důležité ustanovení dílčích cílů, které vedou ke splnění cílů hlavních. Zde lze uvést především zjištění, zda jsou internetová úložiště protiprávní a zda jejich prostřednictvím dochází k internetovému pirátství. Nedílnou součástí splnění tohoto cíle bylo seznámení s kořeny autorského práva v České republice, ale také v mezinárodní úpravě.

Dalším **dílčím cílem** je zjištění **právní i mimoprávní prevence** a právních sankcí v důsledku porušování autorských práv prostřednictvím internetových úložišť. K tomuto účelu bylo nutné rozebrat dané právní normy, které se touto problematikou zabývají.

Důležitým aspektem pro naplnění cílů práce bylo také provedení kvantitativního a kvalitativního **výzkumu**, který spočíval ve **sběru relevantních dat**, které byly posléze vyhodnoceny. Na základě tohoto výzkumu bylo především zjištěno, zda dochází k porušování autorského práva prostřednictvím internetových úložišť, co je motivací pro poskytovatele obsahu na těchto úložištích, zda si poskytovatelé obsahu vůbec uvědomují, že se dopouštějí protiprávního jednání a jaké mají povědomí o sankcích.

2.2 Metodika

Zdrojem pro zpracování teoretické části práce byla především odborná literatura, právní normy a internetové zdroje. Na základě těchto zdrojů byly použity metody popisu, analýzy a kompilace z odborné literatury. V praktické části byl proveden kvantitativní a kvalitativní výzkum. V rámci kvantitativního výzkumu bylo provedeno dotazníkové šetření, v případě kvalitativního výzkumu proběhly tři strukturované řízené rozhovory. Výsledky zjištěné z výzkumu byly srovnány a následně proběhla jejich syntéza.

Postup při tvorbě práce:

- Shromáždění podkladů pro zpracování práce
- Analýza shromážděných podkladů pro teoretickou část práce
- Zpracování teoretické části práce
- Provedení kvantitativního výzkumu – dotazníkové šetření
- Provedení kvalitativního výzkumu – strukturované rozhovory
- Shrnutí výsledků a vyhodnocení výzkumu
- Návrh možných změn a přístupů

3 Teoretická východiska

3.1 Vymezení základních pojmů

Tato kapitola definuje čtyři základní pojmy, jejichž znalost je důležitá pro pochopení problematiky a naplnění cílů této diplomové práce. Zatímco v případě *autorského díla a práva autora díla* budeme vycházet z právní úpravy tohoto pojmu, v případě dalších dvou pojmů, *internetové pirátství* a *internetové úložiště*, můžeme vycházet pouze z všeobecně přijímaných definic.

3.1.1 Dílo

Pojem dílo bývá v různých pojetích chápán různě. Je tedy zcela jasné, že je tento pojem jinak chápán podle občanského zákoníku, nebo zákonů zvláštních (autorský zákon¹).²

Starý občanský zákoník³ pojem dílo vůbec neobsahoval a jeho výklad byl patrný pouze z dvou podtypů smlouvy o dílo, uvedených v §631, §644 a §652. Nový občanský zákoník⁴ však už přichází s definicí díla a to konkrétně v §2587, kde uvádí, že dílem se rozumí zhotovení určité věci, nespadá-li pod kupní smlouvu, a dále údržba, oprava nebo úprava věci, nebo činnost s jiným výsledkem. Dílem se rozumí vždy zhotovení, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části.

Díky povaze svého předmětu autorský zákon zcela pochopitelně za dílo nepovažuje věc ani činnost, jak tomu je u nového občanského zákoníku, ale výsledek určité činnosti. Přesněji tedy činnosti tvůrčí nebo duševní tvořivosti. Výsledek tvůrčí činnosti je jedním ze znaků, jak autorský zákon odlišuje autorská díla od ostatních rutinních, i když duševních činností (např. rutinní poskytování informačních služeb apod.). V českém autorskoprávním pojetí, na rozdíl od některých autorskoprávních předpisů, není nutné, aby bylo autorské dílo zachyceno na nějaký hmotný nosič.

¹ Zákon č. 121/2000 Sb. zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále v textu jen autorský zákon)

² Telec; Tvůrčí práva duševního vlastnictví 1994; str.80

³ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., zákon občanský zákoník

Stačí pouze jeho pomíjivé vnímatelné hmotné vyjádření a musí mít takovou povahu, aby mohlo být smysly vnímáno jako výsledek umění nebo vědy.⁵

Autorský zákon legálně vyjadřuje pojmové znaky autorského díla:

- a) Výsledek tvůrčí činnosti autora⁶
- b) Povahová vlastnost díla být vnímáno jako výsledek tvůrčí kategorie umění nebo vědy⁷
- c) Vyjádření ve vnímatelné podobě⁸
- d) Nevyloučení z rozsahu autorského zákona⁹

Autorský zákon také přímo uvádí druhy děl a to konkrétně v §2 tohoto zákona:

- a) Dílo slovesné – prostředkem vyjádření psané, mluvené nebo jinak zaznamenané slovo
- b) Dílo divadelní – rozlišujeme na díla dramatická, hudebně dramatická, choreografická nebo pantomimická
- c) Dílo hudební
- d) Dílo výtvarné – zpracováno graficky, sochařsky, medailérsky, rytecky apod. Dále sem řadíme díla umění architektonického a díla umění užitého
- e) Díla kinematografická
- f) Díla vyjádřená obdobným způsobem jako díla filmová – např. díla televizní, audiovizuální apod.
- g) Díla fotografická
- h) Díla kartografická
- i) Počítačové programy a databáze
- j) Jiná díla, která jsou chráněna autorským zákonem, ale nejsou jím výslovně uvedena

Ivo Telec dále dělí výše uvedená díla z hlediska samostatnosti tvorby na:

- a) Díla původní
- b) Díla odvozená - díla vzniklá zpracováním, tzn. zpracováním díla jiného (např. zfilmováním, televizní dramatisací apod.)
- díla vzniklá přeložením do jiného jazyka

⁵ Telec; Tvůrčí práva duševního vlastnictví 1994; str.81

⁶ Srov. ust. § 2, odst. 1, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁷ Srov. ust. § 2, odst. 1, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁸ Srov. ust. § 9, odst. 1, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁹ Srov. ust. § 2, odst. 2, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

Díla vzniklá odvozením musí mít smluvní svolení k užití díla od autora původního díla.¹⁰

Z hlediska individuálnosti a kolektivnosti tvůrčí činnosti na:

- a) Díla individuální - vytvořená jedním autorem
- c) Díla kolektivní - díla spoluautorů, která jsou díly tvůrčích činností několika autorů
 - díla souborná, která vznikají jako celek tvůrčím uspořádáním již existujících samostatných děl
 - díla spojená vznikají spojením několika samostatných děl¹¹

Z hlediska autorskoprávní ochrany na:

- a) Díla chráněná
- b) Díla volná - volná původně nejsou vůbec chráněna autorským zákonem
 - volná následně jsou díla původně chráněna autorským zákonem, ale tato ochrana zanikla¹²

3.1.2 Práva autora díla

Podle autorského zákona má autor osobnostní a majetková práva, která vznikají okamžikem, kdy je dílo vyjádřeno v jakékoliv vnímatelné podobě.¹³ Toto je příkladem dualistické koncepce, která byla vložena do našeho právního řádu až s novým autorským zákonem z roku 2000.¹⁴

Osobnostní práva se týkají přímo osobnosti autora a zanikají až s jeho smrtí.

Autorský zákon tyto práva vymezuje demonstrativním výčtem. Autor má právo:

- Právo **rozhodnout**, jak bude jeho dílo zveřejněno,
- právo na **osobování** si svého autorství,
- právo na **nedotknutelnost** vlastního díla a taktéž má právo k udělení povolení k obměně nebo zásahu do svého díla,
- osobnostních práv se **není možno vzdát** a po smrti autora tato práva zanikají,

¹⁰ Telec; Tvůrčí práva duševního vlastnictví 1994; str.96

¹¹ Telec; Tvůrčí práva duševního vlastnictví 1994; str.96

¹² Telec; Tvůrčí práva duševního vlastnictví 1994; str.97

¹³ Srov. ust. § 9, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁴ Šebelová; Autorské právo – zákon, komentáře, vzory a judikatura 2006; kapitola 10.2

- po smrti autora si **nikdo nesmí osobovat autorství** k tomuto dílu.¹⁵

Autorský zákon uvádí za hlavní majetkové právo, právo autora užít své dílo. Co se rozumí užitím díla, autorský zákon taxativním výčtem vymezuje:¹⁶

- **Rozmnožování**¹⁷ - výroba prozatímních nebo permanentních, přímých nebo nepřímých kopií díla,
- **Rozšiřování**¹⁸ - zpřístupnění svého díla úplatně či neúplatně prostřednictvím převodu vlastnického práva k originálu nebo ke kopii díla,
- **Pronájem**¹⁹ - zpřístupnění svého díla za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního zisku propůjčením originálu nebo kopie díla,
- **Půjčování**²⁰ - zpřístupnění svého díla veřejnosti nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního zisku,
- **Vystavování**²¹ - uveřejnění originálu nebo kopie díla pouze pro účel zhlédnutí či jiného vnímání díla veřejností

Majetkové právo trvá **po dobu života autora a zaniká 70 let po smrti autora**. U díla vytvořeného spoluautorstvím se tato doba počítá od smrti posledního ze spoluautorů.²²

3.1.3 Internetové pirátství

I když jde o velice široký pojem, tak nejobecnější definicí je, že se jedná o nezákonné a trestné jednání působené prostřednictvím Internetu, a to především zasahováním do duševního vlastnictví třetí osoby.

Pod internetové pirátství můžeme zařadit mnoho forem internetové a počítačové kriminality. Zde můžeme chápat přívlasky „internetové“ a „počítačové“ jako vyjádření faktu, že je k nezákonné činnosti využíván Internet a výpočetní technika.

¹⁵ Srov. ust. § 11, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁶ Srov. ust. § 12, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁷ Srov. ust. § 13, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁸ Srov. ust. § 14, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁹ Srov. ust. § 15, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²⁰ Srov. ust. § 16, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²¹ Srov. ust. § 17, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²² Srov. ust. § 27, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

Do této oblasti pirátství můžeme zařadit převážně nelegální distribuci, kopírování a používání filmů, hudby, softwaru a elektronických knih, které jsou chráněné autorským zákonem.²³

3.1.4 Internetové datové úložiště

Internetové datové úložiště je **internetovou službou**, která dovoluje jejím uživatelům nahrávat libovolná data na toto úložiště a dále je pomocí tohoto úložiště distribuovat ostatním uživatelům. Poskytovatelé těchto služeb disponují velkokapacitními servery, což jim umožňuje shromažďovat obrovské množství dat a distribuovat je po celém světě. Původním záměrem této služby bylo umožnit jejím uživatelům přeposílání souborů značné velikosti, které by nebylo možno posílat prostřednictvím emailu.

Princip je takový, že uživatel nahraje libovolný soubor na internetové stránky poskytnuté poskytovatelem této služby a každý další uživatel z celého světa si tento soubor může stáhnout do svého počítače po celém světě, pokud nahrávající uživatel neopatří tento soubor heslem. Toto heslo může následně sdělit tomu, komu je adresován daný soubor.

V současné době jsou **internetová úložiště jedním z hlavních pilířů podporujících internetové pirátství**, kdy jsou jejich prostřednictvím nelegálně distribuovány soubory podléhající autorskoprávní ochraně. Na začátku vzniku těchto úložišť byla hlavním jejich klientem osoba, která nahrávala své soubory, což se postupem času a s rozšířením internetového pirátství změnilo. Dnešním klientem těchto úložišť je především osoba, která soubory stahuje. Motivací pro stahující uživatele je především nelegální obsah těchto úložišť (např. filmy, hudba, počítačové programy apod.), který je pro všechny snadno dostupný.²⁴

Je běžnou praxí, že poskytovatelé internetových úložišť osobám, které nahrávají nelegální obsah, platí za každý soubor, který nahrají. Hlavním ziskem poskytovatelů jsou příjmy z reklam a hlavně platby od jejich uživatelů. Stahování obsahu z úložišť není převážně zpoplatněno, ale je značnou měrou omezeno.

²³ <http://www.stoppiratstvi.cz/cs/o-piratstvi/co-je-piratstvi.shtml>

²⁴ <http://www2.itif.org/2014-netnames-profitability.pdf>

Poskytovatelé tedy za poplatek tato omezení odstraní. Např. umožní větší rychlost stahování, možnost stahování více souborů najednou apod.²⁵

3.2 Internet a právní regulace

Z hlediska práva je Internet velice těžké přiřadit k tradičním předmětům práva. Je to dáno především globální povahou Internetu a především **velikostí jeho prostoru**, čímž se stává **obtížně regulovatelný** a vyvstává zde otázka, jak by měl být Internet regulován. V této problematice vykrytalizovaly v odborné i laické veřejnosti dva směry. Jedním směrem je radikální proud, který protestuje proti jakýmkoliv regulacím či omezením Internetu, zatímco druhý konzervativnější směr je přesvědčen, že internetový prostor je nutné regulovat a neponechat jeho uživatelům absolutní volnost.

Radikální proud především neuznává, že by měl být Internet regulován ze strany států a jejich vlád, a proto v roce 1996 jeden z představitelů radikálního proudu, John Perry Barlow, sepsal Deklaraci nezávislosti kyberprostoru. Tato deklarace se jasně vymezila proti vládám průmyslového světa a proti jejich zasahování do území, které neleží uvnitř jejich světa.²⁶ Za největší úspěch tohoto směru lze považovat její přispění k preferenci samosprávy, čímž se Internet nestal typickým předmětem vnitrostátních a mezinárodních právních úprav.²⁷

V úplném prvopočátku byl Internet vyvíjen jako svět bez hranic a měl být nezávislý na jakékoliv právní regulaci. Internet byl svět, který se řídil zcela sám, a jeho jediným omezením byly technické limity. Toto tvrzení lze podložit snahou tvůrců vystavět základy Internetu na harmonické spolupráci všech uživatelů a neviděli zde potřebu, aby bylo řízení Internetu zprostředkováno pomocí právních norem či zásahů zvenčí. Z tohoto hlediska jsou zajímavé i výroky některých tvůrců Internetu. Např. Dave Clark v roce 1992 prohlásil: *Nevěříme na krále, prezidenty a volby. Věříme hrubému konsenzu, faktům a kódu, který funguje.*“ S podobnou myšlenkou

²⁵ <http://www2.itif.org/2014-netnames-profitability.pdf>

²⁶ Úplné originální znění Deklarace nezávislosti kyberprostoru viz <https://www.eff.org/cyberspace-independence>

²⁷ MacGregor Pelikánová; Ekonomické, právní a technické aspekty doménových jmen v globální perspektivě 2012, str. 31, 32

přišel také Tim Bernes-Lee, který vynalezl World Wide Web, když řekl: „*Existuje myšlenka, že by společnost mohla být řízena bez neustálé přítomnosti byrokratické vládní hierarchie, pokud by se nám podařilo nastavit ta pravá pravidla síťové komunikace. Tak jako při vývoji Internetu a Webu hledáme pravidla, která by umožnila harmonickou spolupráci počítačů, náš duchovní a sociální cíl je připravit pravidla pro harmonickou spolupráci lidí.*“²⁸

Překážkou pro naplnění idey tvůrců Internetu je přinejmenším vrozená povaha lidí. Dovolil bych si zde použít staré latinské rčení *homo homini lupus*, neboli člověk člověku vlkem, neboť člověk je ve své podstatě egoistou, který dbá převážně o svůj vlastní prospěch, a proto snaha tvůrců Internetu o harmonické společenství je velice těžko proveditelná dokud se nezmění samotná povaha lidí.

Lze tedy souhlasit s tvrzením JUDr. Jána Matejky, že není důležité prvotně právně regulovat samotný internetový prostor, ale především samotné chování uživatelů Internetu a zejména vztahy, jež se prostřednictvím Internetu realizují, i když je tím nepřímo dosaženo regulace Internetu samotného.²⁹

3.3 Autorské právo v ČR

3.3.1 Národní prameny autorského práva

Autorské právo stojí na zásadě teritoriality, a proto jsou jeho základy zakořeněny v národním právu. Za české prameny autorského práva jsou obecně považovány tyto zákony:

- **Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod**
- **Občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb.**
- **Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů.**³⁰

²⁸ MAISNER; Základy softwarového práva 2011; str. 47

²⁹ MATEJKA; Internet jako objekt práva: hledání rovnováhy autonomie a soukromí 2013; str. 25

³⁰ Šebelová; Autorské právo – zákon, komentáře, vzory a judikatura 2006; kapitola 4.1

3.3.2 Listina základních práv a svobod

Listina základních práv a svobod, přesněji zákon č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, byla vyhlášena ústavním zákonem č.23/1991 Sb. Jak už bylo řečeno, tak Listina základních práv a svobod je součástí ústavního pořádku a má právní sílu ústavního zákona.³¹

Preambule Listiny základních práv a svobod především zdůrazňuje přirozená práva a svobody člověka, práva občana, navazuje na demokratické a samosprávné tradice našich národů a vyjadřuje odhodlání České republiky připojit se k státům, které tyto hodnoty dodržují.

V případě oblasti autorského práva, tak na ni Listina základních práv a svobod pamatuje konkrétně **ve svém 34. článku v odstavci 1**, kde uvádí, že: „*Práva k výsledkům duševní činnosti jsou chráněna zákonem.*“ – tento článek je základním kamenem ústavní ochrany autorského práva.³²

3.3.3 Občanský zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník nabyl účinnost 1. ledna 2014 a nahradil předcházející občanský zákoník z roku 1964, který už nebyl dostačující pro potřeby dnešní společnosti. Občanský zákoník upravuje soukromé právo, které slouží k úpravě vztahů mezi lidmi.³³

Nový občanský zákoník pamatuje na **občanskoprávní vztahy v oblasti autorského práva**. Tuto oblast můžeme nalézt v oddílu zabývajícím se licencemi v části upravujícím relativní majetkové právo, a to konkrétně v pododdílu 2 – Zvláštní ustanovení pro licenci k předmětům chráněným autorským zákonem (§2371 - § 2383). Tento pododdíl upravuje především práva autora a nabyvatele licence, ale dále také upravuje podmínky zániku licence a podmínky pro odstoupení od smlouvy.

³¹ Usnesení - předpis č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky (dále v textu jen Listina základních práv a svobod)

³² Šebelová; Autorské právo – zákon, komentáře, vzory a judikatura 2006; kapitola 4.1

³³ Novotný, Budíková, Ivičičová, Kedroňová, Štrosová, Štýsová; Nový občanský zákoník: Smluvní právo 2014; str. 13

3.3.4 Autorský zákon

České právo je právo psané, proto odpovídá kontinentálnímu pojetí práva. Současným zákonem upravujícím autorské právo je zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Na rozdíl od svých předchůdců tento zákon kromě komplexní úpravy autorského práva obsahuje také úpravu kolektivní správy autorských práv, která byla dříve upravena samostatným předpisem.³⁴

Autorský zákon byl za dobu své existence několikrát novelizován, a to zákony č. 81/2005 Sb., č. 61/2006, č. 216/2006 Sb. a č. 168/2008 Sb. Z těchto novel byla pro autorský zákon nejvýznamnější novela č. 216/2006 Sb. Hlavním účelem této novelizace bylo především sjednocení s právem EU a zakomponovat do českého autorského zákona následující směrnice EU:³⁵

- Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů,
- Směrnice Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s právem autorským, v platném znění,
- Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se práva autorského a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu,
- Směrnice Rady 93/98/EHS ze dne 29. října 1993 o harmonizaci doby ochrany práva autorského a určitých práv s ním souvisejících, v platném znění,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů práva autorského a práv s ním souvisejících v informační společnosti,

³⁴ Šalamoun; Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl 2009; str. 7

³⁵ Šalamoun; Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl 2009; str. 8

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla.³⁶

Autorský zákon a jeho novelizace tvoří kompaktní úpravu autorského práva na území České republiky.

3.4 Autorské právo v EU

Na území České republiky se velice často dostávají rozmnoženiny děl, které podléhají autorskému právu, a které byly vytvořeny bez souhlasu autora. O ochranu autorských práv se snaží také Evropská unie a Česká republika se, jako členský stát EU, proto musí evropským právem řídit.

Ochranu autorského práva v rámci EU lze charakterizovat jako tříúrovňovou ochranu. První úroveň je obecnou ochranou všech práv duševního vlastnictví v rámci EU, kterou zajišťují jednotlivé předpisy buď na unijní úrovni, nebo na úrovni jednotlivých členských států. Do druhé úrovně můžeme zařadit faktickou ochranu práv, která vytváří donucovací a sankční opatření při porušování autorských práv. Třetí úroveň vymezuje rozsah ochrany práv.

Za jeden z problémů současného uspořádání práva k duševnímu vlastnictví můžeme považovat zdánlivý nesoulad mezi výlučným právem ochrany práv k duševnímu vlastnictví a zásadou volného pohybu zboží. Aby EU odstranila tento problém, snaží se o sladění tohoto práva na úrovni všech členských států. Proces harmonizace v oblasti evropského autorského práva je velice ztížen různým pojetím práva v členských státech EU, kdy ve Velké Británii a Irsku je uplatňován angloamerický koncept, zatímco zbytek Evropy spadá pod kontinentální koncept.³⁷ Právo EU má dva prameny – primární a sekundární. Do primárních pramenů řadíme akty členských států, které jsou složeny z mezinárodních smluv, které se všeobecně označují jako smlouvy zřizovací. Na základě těchto smluv EU fakticky vznikla a nadále funguje. Dále k primárním pramenům řadíme ještě dílčí akty a

³⁶ Šalamoun; Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl 2009; str. 9

³⁷ Dobřichovský; Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví 2004; str. 56

smlouvy. Hlavní úpravu autorského práva v EU lze nalézt v sekundárních pramenech, kam řadíme nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska Evropské unie, které jsou vydávány orgány EU na základě zřizovacích smluv. V případě nařízení, tak hovoříme o normativně právním aktu, který zavazuje členské státy nebo jednotlivce. Směrnice už zavazují pouze členské státy a nejsou obecně závazné pro jednotlivce. Členské státy jsou povinny implementovat tyto směrnice do svého práva ve stanovené lhůtě. Ve své podstatě směrnice vytyčí daný cíl, ale prostředky, jak ho má být dosaženo, nechává v rukou členských států. Rozhodnutí neobsahují žádná obecná pravidla, ale jedná se převážně o individuální právní akty, které jsou adresovány určitému příjemci. Doporučení a stanoviska už pouze vyjadřují jen posouzení konkrétní oblasti a nejsou po právní stránce závazná.³⁸

3.4.1 Právní předpisy upravující autorské právo EU

Harmonizace práv v Evropské unii probíhá nejčastěji prostřednictvím směrnic, a proto zde uvedu nejdůležitější směrnice, které se zabývají autorským právem:

- Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14.5.1991 o právní ochraně počítačových programů,
- Směrnice rady 92/100/EHS o právu na pronájem a půjčování, jakož i o některých právech příbuzných právu autorskému v oblasti duševního vlastnictví ze dne 19.11.1992,
- Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27.9.1993 o koordinaci některých pravidel z oboru práva autorského a práv příbuzných právu autorskému vztahujících se na satelitní vysílání a na kabelový přenos,
- Směrnice Rady 93/98/EHS ze dne 29.10.1993 o harmonizaci ochranné doby práva autorského a některých práv příbuzných,
- Směrnice 96/9/ES Evropského parlamentu a Rady z 11.3.1996 o právní ochraně databází,

³⁸ Týč; Úvod do mezinárodního a evropského práva 2010; str. 83

- Směrnice 2001/29/Es o harmonizaci některých aspektů práva autorského a práv s ním souvisejících v informační společnosti ze dne 22.5.2001,
- Směrnice 2001/84/ES Evropského parlamentu a Rady o právu autora na odměnu z opětovného prodeje originálu uměleckého díla – tzv. právo na slušné vypořádání droit de suite (resale směrnice) ze dne 27.9.2001,
- Směrnice 2004/48/ES o prosaditelnosti práv k duševnímu vlastnictví ze dne 29.4.2004,
- Směrnice 2006/115/ES o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem ze dne 12.12.2006 (kodifikované znění směrnice 92/100/EHS),
- Směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících ze dne 12.12.2006 (kodifikované znění směrnice 96/98/EHS),
- Směrnice 2009/24/ES o právní ochraně počítačových programů ze dne 23.4.2009 (kodifikované znění 91/250/EHS),
- Směrnice 2011/77/EU, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících ze dne 27.9.2011,
- Směrnice 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osiřelých děl ze dne 25.10.2012,
- Směrnice 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu ze dne 26.2.2014.³⁹

3.5 Mezinárodní úprava autorského práva

Vnitrostátní právo České republiky je značnou měrou ovlivňováno i právem mezinárodním, proto je důležité si uvést nejvýznamnější mezinárodní smlouvy,

³⁹ <http://www.mkcr.cz/cz/autorske-pravo/evropska-unie-a-autorske-pravo/smernice-eu-o-autorskem-pravu-a-pravech-souvisejicich-s-pravem-autorskym-221466/>

úmluvy a dohody, které autorské právo na území České republiky ovlivňují, a kterými je Česká republika vázána.

3.5.1 Bernská úmluva

Už v polovině 80. let 19. století začíná ve světě snaha o harmonizaci autorského práva na mezinárodní úrovni. Bylo to dáno tím, že v této době doznávala průmyslová, ekonomická i kulturní odvětví značného vzestupu, což vedlo ke snadnějšímu rozšiřování autorských děl a výroby jejich kopií. Tato situace vyžadovala zkvalitnění autorskoprávní ochrany.

Nejstarší mezinárodní úmluvou v oblasti ochrany autorských práv je Bernská úmluva o ochraně děl literárních a uměleckých z roku 1886. Během své existence byla už několikrát novelizována, a proto je **známá jako Revidovaná úmluva bernská**. I přes několikeré své novelizace si Bernská úmluva zachovává své základní principy, které byly obsaženy už v první verzi této úmluvy.

Bernská úmluva **zavádí především tzv. Bernskou unii**. Jedná se unii států, které uznávají, že autorské dílo je chráněno už od jeho vzniku a není jej kvůli jeho ochraně nutné registrovat u příslušného správního orgánu. V roce 1988 se ale k této úmluvě přidává USA, které do té doby uznávaly registrační princip ochrany autorského díla. Jedním z principů Bernské úmluvy je **princip národní ochrany autorských práv**, což zavazuje členské státy k ochraně ve stejném rozsahu, jakou garantuje svým státním příslušníkům. Tento princip je ještě doplněn o princip minimální ochrany, který členský stát zavazuje k uznání minimálních, Bernskou úmluvou dohodnutých, práv pro všechny ostatní státní příslušníky členských států, nehledě na to, zda jsou tyto práva přiznána státním příslušníkům vlastním. Dalším principem je **princip teritoriality**, který se vztahuje na území všech unijních států i na občany nečlenských států. Tento princip autorovi přiznává ochranu podle práv státu, kde si tuto ochranu nárokuje. Dalšími principy Bernské úmluvy jsou **principy asimilace a formální reciprocity**. Podmínkou pro členství v Bernské unii je začlenění těchto principů do národního zákonodárství.⁴⁰

⁴⁰ Malý; Obchod nehmotnými statky – patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky 2002; str. 64

3.5.2 Všeobecná úmluva o právu autorském

Všeobecná úmluva o právu autorském byla podepsána 6.9.1952 v Ženevě. Tato úmluva byla alternativou Bernské úmluvy a stala se jakýmsi propojením **mezi kontinentálním a angloamerickým systémem**. Tato smlouva byla především stavebním kamenem pro harmonizaci mezinárodní ochrany autorského práva. Tato úmluva si kladla za cíl integraci států, které nechtěly být účastníky Bernské úmluvy, ale chtěly participovat při mezinárodní spolupráci na ochranu autorských práv.⁴¹

Všeobecná úmluva o právu autorském vychází rovněž z asimilačního principu, což znamená, že každému dílu, které pochází ze státu, jež úmluvu podepsal, náleží v jiném státě stejná ochrana, jako mají díla, která pocházejí z tohoto státu. Odlišnost pohledu na vznik autorského práva ve státech s registračním principem a ve státech s neformálním principem vzniku byla vyřešena tak, že státy s registračním principem musí poskytnout stejnou ochranu autorských děl států s neformálním principem vzniku, jako by byla tato díla v těchto státech zaregistrována. To vše za podmínky, že jsou tato díla od svého prvního uveřejnění všechny jeho oprávněné exempláře na jedné z prvních stran opatřeny **symbolem copyright ©** a je zde uveden subjekt autorského práva spolu s rokem prvního uveřejnění. Dále úmluva stanovuje minimální dobu ochrany autorského práva na 25 let po smrti autora.⁴²

3.5.3 Úmluva TRIPS⁴³

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví⁴⁴ vznikla roku 1994 pod Světovou obchodní organizací (WTO) v rámci Uruguayského kola Všeobecné dohody o clech a obchodu, která je více známá pod zkratkou GATT (General Agreement on Tariffs and Trade). Jelikož úmluva TRIPS vznikla na půdě WTO, je významná zejména z ekonomického a tržního pohledu na autorské právo.

⁴¹ Knap, Kunz; Mezinárodní právo autorské 1981; str. 27

⁴² Malý; Obchod nehmotnými statky – patenty, vynálezy, know-how, ochrané známky 2002; str. 64

⁴³ Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights

⁴⁴ Dále jen úmluva TRIPS

Významnou částí úmluvy TRIPS je problematika zaměřená na otázku úpravy majetkových práv duševního vlastnictví a obchodování s těmito právy.⁴⁵

Úmluva TRIPS vychází z jí předešlých mezinárodních smluv na poli průmyslového vlastnictví, ale na straně druhé uznává národní systémy ochrany v oblasti duševního vlastnictví. Úmluva TRIPS deklaruje, že autorskoprávní ochrana je poskytnuta pouze vnější formě vyjádření duševního projevu. Ochrana myšlenek osob, postupů, výrobních metod nebo matematických vzorců jako takových je odepřena, pokud nejsou vyjádřeny vnější formou.⁴⁶

Úmluva TRIPS také řeší práva umělců a vydavatelů, problematiku zeměpisného označení původu, ochranu důvěrných informací, ochranné známky a průmyslové vzory. Jako první úmluva TRIPS stanovila, že počítačový program je považován z právního hlediska za literární dílo a jako takovému mu přísluší stejná úroveň ochrany. Velice důležitou součástí úmluvy je část zabývající se řešením sporů na úseku duševního vlastnictví a prostředky pro vynucování ochrany a vymáhání nároků z porušení práv duševního vlastnictví. Dodnes je úmluva TRIPS nejvšestrannější mezinárodní dokument pro ochranu duševního vlastnictví.⁴⁷

3.5.4 WIPO⁴⁸ – Světová organizace duševního vlastnictví

Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO) je jednou z nejstarších specializovaných agentur spadajících pod Organizaci spojených národů. Předchůdcem WIPO byl úřad, který se nazýval *Spojené mezinárodní úřady na ochranu duševního vlastnictví*. Dva jeho sekretariáty měly na starost spravovat Bernskou a Pařížskou úmluvu. V roce 1970 vstupuje v platnost Úmluva o založení Světové organizace duševního vlastnictví, čímž se fakticky Spojené mezinárodní úřady na ochranu duševního vlastnictví stanou Světovou organizací duševního vlastnictví.⁴⁹

WIPO se zcela zaměřuje na duševní vlastnictví a jeho rozvoj, který podporuje kreativitu a inovace a dále přispívá k všeobecnému ekonomickému rozvoji. Hlavní

⁴⁵ Maisner a kol.; Základy softwarového práva 2011; str. 9

⁴⁶ Jakl; Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana 2014; str. 27

⁴⁷ Maisner a kol.; Základy softwarového práva 2011; str. 10

⁴⁸ World Intellectual Property Organization

⁴⁹ <http://www.wipo.int/about-wipo/en/history.html>

náplní WIPO je ochrana duševního vlastnictví na mezinárodní úrovni a pomoc vládám, podnikům a celé společnosti při realizaci výhod z duševního vlastnictví.⁵⁰ V roce 1996 byly organizací ustanoveny dvě důležité smlouvy pro ochranu autorských práv, které jsou známy pod souhrnným názvem **Internetové smlouvy**. Je to *Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o autorském právu (WIPO Copyright Treaty)* a *Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o ochraně práv výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů (WIPO Performances and Phonograms Treaty)*. Cílem těchto smluv je autorskoprávní úprava během elektronického přenosu informací a dat, především tedy prostřednictvím sítě Internet. Ustanovení internetových smluv se odrazilo i v českém autorském zákoně.⁵¹

Smlouva WIPO o autorském právu nově zmínila dva nové objekty, které mají být chráněny autorským právem – **počítačový program** bez ohledu na způsob jeho vyjádření a **soubory údajů nebo jiných materiálů** (databáze). Další novinkou bylo poskytnutí autorům právo na rozšiřování svého díla, právo na pronájem svého díla a širší právo na sdělování veřejnosti.⁵²

Smlouva WIPO o ochraně práv výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů přináší nová práva výkonným umělcům a výrobcům zvukových záznamů. Umělcům uděluje ekonomická práva ke svým dílům zaznamenaným zvukově (toto ale neplatí pro audiovizuální díla, jako jsou např. filmy) – právo na rozmnožování díla, právo na rozšiřování díla, právo na pronájem díla a právo na zpřístupnění. Pokud jde o výrobce zvukových záznamů, těm smlouva přiznává ekonomická práva zvukově zaznamenané dílo (opět neplatí pro audiovizuální díla) rozmnožit, rozšířit, pronajmout a zpřístupnit.⁵³

⁵⁰ <http://www.wipo.int/about-wipo/en/#what>

⁵¹ <http://www.mpo.cz/dokument6205.html>

⁵² http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wct/summary_wct.html

⁵³ http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wppt/summary_wppt.html

3.6 Organizace a orgány státní moci chránící autorské právo

3.6.1 Orgány státní moci

Orgány státní moci a státní instituce disponují v problematice autorského práva, a především v jeho ochraně, **výkonnou pravomocí** a aktivně chrání před internetovým pirátstvím. Tyto instituce se ovšem zabývají i dalšími činnostmi na jiných úsecích, proto bývá internetové pirátství upozaděno a není mu věnována taková vážnost. Je to dáno tím, že je zde relativně malá nebezpečnost pro společnost a obtížná dohledatelnost.

Státní instituce, které v rámci své činnosti mohou regulovat stav internetového pirátství:

- Ministerstvo vnitra
- Ministerstvo financí
- Ministerstvo kultury
- Ministerstvo průmyslu a obchodu
- Úřad průmyslového vlastnictví

3.6.1.1 Ministerstvo vnitra⁵⁴

Ministerstvo vnitra se nejvíce ze všech státních institucí zabývá odhalováním a prevencí porušování autorského práva. Pracovníci ministerstva spolu s experty Ministerstva průmyslu a obchodu vypracovali koncepci boje proti kriminalitě v oblasti duševního vlastnictví.

Ministerstvo vnitra je nadřízenou institucí Policejního prezidia ČR a má za úkol vytvářet podmínky pro působení Policie ČR. Policie ČR je ozbrojeným bezpečnostním sborem, tudíž je v této problematice převážně represivní složkou. Policie ČR se řídí zákonem o Policii ČR⁵⁵, který jí ukládá chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti a plnit úkoly podle trestního řádu, což ji zavazuje také k ochraně práv autorských.

⁵⁴ <http://www.mvcr.cz/>

⁵⁵ zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

3.6.1.2 Ministerstvo financí⁵⁶

Ministerstvo financí je nadřízeným orgánem Celní správy ČR, která je bezpečnostním sborem zajišťujícím činnosti v oblasti správy cel a některých daní. Tato činnost souvisí i s daňovými delikty v rámci celního řízení, kam můžeme zařadit i trestné činy porušování práva k duševnímu vlastnictví v kontextu k mezinárodnímu obchodu nebo zadržování nosičů s nelegálním obsahem, získaným z Internetu.

Působnost celních orgánů v oblasti autorského práva a duševního vlastnictví je v praxi ustanovena v zákoně č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva z duševního vlastnictví a o změně některých zákonů. Celní správa se také aktivně zapojuje do boje proti pirátství nebo padělání.⁵⁷

3.6.1.3 Ministerstvo kultury⁵⁸

V oblasti působnosti autorského zákona jsou především právě příprava legislativy nebo zajišťování mezinárodní činnosti delegovány na Ministerstvo kultury ČR.

V organizační struktuře Ministerstva kultury ČR je zřízeno **samostatné oddělení autorského práva**. Toto oddělení má za úkol vyhodnocovat úroveň ochrany autorského práva a poté navrhnout vhodné legislativní úpravy a jiná opatření v souladu s právní úpravou EU a mezinárodních úmluv a smluv, jimiž je ČR vázána. Dále toto oddělení dohlíží na kolektivní správce a uděluje nebo odnímá povolení pro kolektivní správu. Zaměstnanci tohoto oddělení se také účastní jednání Pracovní skupiny Rady EU pro autorské právo, Pracovní skupiny Rady EU pro duševní vlastnictví a jednání příslušných výborů a zasedání řídicích orgánů Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO).⁵⁹

⁵⁶ <http://www.mfcr.cz/>

⁵⁷ Jakl; právní ochrana duševního vlastnictví 2011; str. 239

⁵⁸ <http://www.mkcr.cz/>

⁵⁹ <http://www.mkcr.cz/cz/autorske-pravo/cinnost-odboru-autorskeho-prava-363/>

3.6.2 Kolektivní správa

Jak už bylo výše řečeno, tak dohled nad kolektivní správou drží Ministerstvo kultury. Počátky kolektivní správy sahají do 2. poloviny 19. Století. V tomto období autoři a jiní nositelé autorských práv zakládají spolky pro ochranu jejich práva majetkového. Zpočátku byla kolektivní správa otázkou pouze soukromou, ale později se v tomto problému začal stále silněji angažovat stát, což mělo za následek **vznik prvního zákona kolektivní správy**. Jednalo se o zákon č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.⁶⁰

Jak uvádí § 95 autorského zákona, kde je v dnešní době kodifikována kolektivní správa, tak „*účelem kolektivní správy práv je kolektivní uplatňování a kolektivní ochrana majetkových práv autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským a umožnění zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti*.“⁶¹

Podle tohoto paragrafu tedy můžeme zjistit, že kolektivní správa má dva účely, kterými jsou ochrana autorských zájmů a dále naplňování veřejného zájmu.⁶²

Právní osobou, která vykonává kolektivní správu, je kolektivní správce, který je pod dohledem Ministerstva kultury. Podle § 97 je kolektivním správcem ten, kdo získal k výkonu kolektivní správy oprávnění. Kolektivním správcem může být pouze bezúhonná právnická osoba, která sdružuje nositele autorských práv.⁶³

V praxi kolektivní správa poskytuje především autorům, které sdružuje, právní pomoc v případě porušování jejich práv, spravuje jejich autorská práva, výběr autorských odměn na území České republiky i v zahraničí atd.

V dnešní době má povolení provádět kolektivní správu v ČR 6 občanských sdružení:

- **DILIA** – divadelní, literární, audiovizuální agentura – se sídlem Krátkého 1, 190 03, Praha 9, (www.dilia.cz),
- **GESTOR** - ochranný svaz autorský – se sídlem Šítkova 1/233, 110 00, Praha 1, (www.gestor.cz),

⁶⁰ Koukal, Neckář; Autorská práva a práva související v daňových souvislostech 2011; str. 62

⁶¹ Srov. ust. § 95, odst. 1, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁶² Koukal, Neckář; Autorská práva a práva související v daňových souvislostech 2011; str. 62

⁶³ Srov. ust. § 95, odst. 2, zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

- **INTERGRAM** - Nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů – se sídlem Na Poříčí 27, 110 00, Praha 1, (www.intergram.cz),
- **OAZA** - Ochranná asociace zvukařů – autorů – se sídlem Žitná 1575/49, 110 00, Praha 1, (www.oaza.eu),
- **OOA-S**, Ochranná organizace autorská - Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl – se sídlem Žitná 1575/49, 110 00, Praha 1, (www.ooas.cz),
- **OSA** - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním – se sídlem Čs. Armády 20, 160 56, Praha 6, (www.osa.cz).⁶⁴

3.6.3 Organizace

Organizace chránící autorská práva mají stejný cíl jako státní instituce, co se týče potírání trestné činnosti způsobené porušováním autorských práv. Oproti státním institucím mají ale jejich pravomoci pouze velice omezený rozsah, kdy se jejich činnost dá popsat spíše jako **konzultant v dané problematice** nebo specializovaný odborník. Činnost těchto organizací se skládá převážně z přítomnosti při kontrolách a razíích, předběžného posudku zajištěných věcí a odborných posudků, podpora vyšetřování, osvěta v podobě vzdělávání, vytváření statistik v dané problematice apod.

3.6.3.1 Česká protipirátská unie

Česká protipirátská unie byla založena roku 1992 kvůli ochraně autorského práva a práv souvisejících s právem autorským a kvůli potírání všech forem pirátství v oblasti výroby, šíření a dovozu audiovizuálních děl. Česká protipirátská unie vznikla oddělením od Protipirátské sekce Unie videodistributorů, která vyvíjela protipirátské aktivity v oblasti audiovize už počátkem 90. let.

⁶⁴ <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=360>

ČPU se především zabývá **ochranou autorských práv k filmovým dílům**, sleduje a analyzuje informace týkající se autorských práv, připravuje právní kroky proti porušování autorských práv, spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení a dalšími institucemi. Dále také spolupracuje s institucemi při přípravě nových právních předpisů a věnuje se prevenci a vzdělávání.

ČPU je zájmové sdružení právníků osob, které je registrováno u Magistrátu hlavního města Prahy. ČPU nevznikla za účelem generování zisku a nečerpá finance na svou činnost z žádného veřejného zdroje. Většina nákladů na činnost ČPU je hrazena z vlastních zdrojů organizace a z členských příspěvků.⁶⁵

3.6.3.2 Business Software Alliance (BSA)

Organizace Business Software Alliance od roku 1988 zastupuje přední světové výrobce softwaru a IT technologií. Z nejnámějších výrobců, zastupovaných BSA, můžeme uvést např. firmy Microsoft, Apple, Dell, IBM atd.⁶⁶

BSA operuje ve více než 80 zemích světa a jejím **cílem je hájit zájmy softwarového průmyslu** a především ochraňovat autorská práva svých členů. Mezi její aktivity patří zejména zajišťování vzdělávacích programů zaměřených na autorskoprávní problematiku, pátrání po trestné činnosti, prevence a osvěta. Snahou BSA je omezení nebo vymýcení softwarového pirátství, zvýšení bezpečnosti ve světě IT, úsilí o legální digitální svět a podpora zkvalitnění legislativy v oblasti ochrany duševního vlastnictví.⁶⁷

Aktivity BSA probíhají ve spolupráci s členskými společnostmi, kdy BSA po zástupcích členských společností požaduje jejich poradenství, podíl na aktivní práci v místních výborech, strategických radách, představenstva a působení v jednotlivých pracovních skupinách.⁶⁸

⁶⁵ http://www.cpufilm.cz/kdo_jsme.html

⁶⁶ <http://ww2.bsa.org/country/BSA%20and%20Members/Our%20Members.aspx>

⁶⁷ <http://ww2.bsa.org/country/BSA%20and%20Members.aspx>

⁶⁸ <http://ww2.bsa.org/country/BSA%20and%20Members/How-to-Become-a-Member.aspx>

3.7 Právní odpovědnost za porušení autorských práv prostřednictvím Internetu

Autorský zákon v § 40 vymezuje, jakých práv se smí autor díla, do jehož práva bylo neoprávněně zasaženo, domáhat. Ze znění tohoto zákona tedy vyplývá, že k faktickému porušení těchto práv postačí i nedbalost. Nerozhoduje tedy, zda došlo k porušení těchto práv úmyslně či z nedbalosti.⁶⁹

Autor má právo využít všech opatření, které § 40 uvádí, a to vůči jakékoliv osobě, která do jeho práv neoprávněně zasahuje, nebo hrozí, že do těchto práv zasahovat bude. Z hlediska porušování autorských práv prostřednictvím Internetu lze za nejvýznamnější nárok, uvedený v § 40 odst. 1 písm. d), považovat především odstranění následků zásahu do práva, a to zejména odstraněním chráněného díla z internetového úložiště nebo webové stránky.

Dále je nutné uvést možnost, kdy autorovi vznikne škoda porušením jeho práv. Autorský zákon se touto problematikou přímo nezabývá. V § 40 pouze obsahuje speciální ustanovení, které říká, že: „*výše bezdůvodného obohacení vzniklého na straně toho, kdo neoprávněně nakládal s dílem, aniž by k tomu získal potřebnou licenci, činí dvojnásobek odměny, která by byla za získání takové licence obvyklá v době neoprávněného nakládání s dílem.*“ Proto je nutné se obrátit k občanskému zákoníku a využít zde zásadu *lex generalis*. Občanský zákoník obecně stanovuje, že každý odpovídá za škodu způsobenou porušením právní povinnosti, z čehož plyne, že autor má nárok na náhradu vzniklé škody⁷⁰ nebo na vydání bezdůvodného obohacení⁷¹. Je pouze na vůli autora díla, aby dokázal, že bylo zasaženo do jeho práv. Z pohledu Internetu a zejména prostřednictvím internetových úložišť dochází k porušování § 12 autorského zákona – právo dílo užit, nejčastěji zejména § 13 – rozmnožování a § 14 – rozšiřování díla.

V souvislosti s internetovými úložišti zde využiji stanovení subjektů odpovědných za zprostředkování a rozmnožování děl, jak je uvádí Jiří Čermák. Jsou to tyto subjekty:

⁶⁹ Kříž, J., Holcová, I., Kodač, J., Křestřanová, V. Autorský zákon a předpisy související - komentář, s. 145

⁷⁰ Srov. ust. § 2951 zák. č. 89/2012 Sb., Zákon občanský zákoník

⁷¹ Srov. ust. § 2991 zák. č. 89/2012 Sb., Zákon občanský zákoník

- Poskytovatelé obsahu
- Poskytovatelé volného prostoru
- Koncoví uživatelé

Tyto tři skupiny subjektů se nejvýrazněji měrou podílejí na porušování autorských práv prostřednictvím Internetu. Postavení těchto subjektů je v této problematice zcela jasné. Poskytovatelé obsahu zpřístupňují a sdílí legální či nelegální obsah na internetových úložištích či jiným způsobem. Poskytovatelem volného prostoru je např. provozovatel internetového úložiště, který dává lidem možnost nahrávat své soubory. Nejpočetnější skupinou jsou pak koncoví uživatelé, kteří využívají internetové úložiště k vyhledání a stahování souborů (např. filmů, hudby, počítačových programů) do svého počítače.

Čermák dále označuje poskytovatele obsahu a koncové uživatele za subjekty, které jsou nositeli přímé odpovědnosti za porušení autorskoprávních norem, a tudíž se přímo podílejí na zásahu do práv autora. V případě poskytovatele volného prostoru už hovoří o subjektu, který je nositelem nepřímé odpovědnosti. S tímto jeho názorem se dá souhlasit, ale musím polemizovat se zcela jasným vymezením poskytovatele volného prostoru, jako nositele nepřímé odpovědnosti. Je pravdou, že poskytovatelé volného prostoru pouze poskytují prostor pro sdílení všem uživatelům a zdánlivě se nijak neangažují ve sdílení souborů chráněných autorským právem. Skutečnost je ale taková, že mnohá internetová úložiště vznikla už s účelem sdílení takovýchto souborů, i když se tváří jako obyčejné internetové úložiště pro sdílení informací mezi lidmi. Většina takovýchto úložišť generuje vysoké zisky, přičemž neoficiálně zaměstnává lidi, kteří se zabývají tím, že sdílejí prostřednictvím jejich úložiště obsah chráněný autorským právem. Převážně se jedná o filmy, seriály a hudbu. Množstvím a jednoduchou dostupností takového obsahu se internetové úložiště stává atraktivní pro koncové uživatele. Platí zde pravidlo – čím více uživatelů, tím větší zisk pro provozovatele úložiště.

3.7.1 Odpovědnost poskytovatele obsahu

Jak už bylo řečeno výše, poskytovatelé obsahu na Internetu jsou **nositeli přímé odpovědnosti** za porušení autorskoprávních norem. Je to dáno především tím, že se tyto osoby dopouštějí primárního porušení autorského práva, jelikož zpřístupňují veřejnosti soubory chráněné autorským právem. Z pohledu autorského zákona se tedy takovéto subjekty dopouštějí neoprávněného užití díla podle § 12⁷² prostřednictvím sdělování díla veřejnosti, což je podrobněji upraveno v § 18⁷³, kde je definováno, že: „*sdělováním díla veřejnosti se rozumí zpřístupňování díla v nehmotné podobě, živě nebo ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově,*“ a dále uvádí, že: „*sdělováním díla veřejnosti je také zpřístupňování díla způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí.*“

V případě poskytovatelů obsahu zákon nabízí autorovi dostatečné prostředky k vymáhání svých práv a nemůže zde být pochyb o odpovědnosti těchto poskytovatelů. Druhým úhlem pohledu je ale zákonné potrestání těchto subjektů, protože ve skutečném světě je velice těžké takovéto subjekty identifikovat, což je dáno především obrovským objemem dat, globální povahou Internetu a anonymitou jeho uživatelů. V praxi tedy autor převážně docílí pouze svého práva na odstranění následků zásahu do svého práva, ale už je těžké uplatnit nárok na náhradu škody.

3.7.2 Odpovědnost poskytovatelů volného prostoru (internetová úložiště)

V problematice odpovědnosti je odpovědnost poskytovatelů volného prostoru jedním z nejdiskutovanějších témat. Je to dáno tím, že poskytovatelé nelegálního obsahu jsou v převážné míře fyzické osoby, které je velmi těžké v prostředí Internetu identifikovat, ale i když se to podaří, jsou z hlediska vymáhání případného odškodnění nezajímaví, neboť nedisponují finančními prostředky srovnatelnými např. s již zmíněnými provozovateli internetových úložišť.

⁷² Srov. ust. § 12 zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁷³ Srov. ust. § 18 zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

Dnešní trend je takový, že se autoři a jejich zástupci **snaží dohnat k odpovědnosti za porušování autorských práv právě poskytovatele volného prostoru**. Tato snaha je ze strany autorů logická, neboť poskytovatelé volného prostoru jsou velice snadno identifikovatelní a jeho finanční poměry slibují větší šanci na náhradu škody a uspokojení nároků poškozených autorů.⁷⁴

Nabízí se zde myšlenka, kdy by mohl být poskytovatel volného prostoru sankcionován na základě § 18 autorského zákon, neboť se dle tohoto paragrafu taktéž dopouští sdělování děl veřejnosti. Problémem je zde ale odstavec 3 tohoto paragrafu, který zde uvádí, že: *„sdělováním díla veřejnosti není pouhé provozování zařízení umožňujícího nebo zajišťujícího takové sdělování.“* Tento odstavec tedy fakticky vyvázal z odpovědnosti za jimi sdílený obsah všechny poskytovatele volného prostoru. Jak bylo uvedeno výše, tak se tito poskytovatelé mohou stát pouze nositeli nepřímé odpovědnosti, čímž jim podle autorského zákona vzniká povinnost na sdělení údajů o původu neoprávněného souboru, případně totožnosti osob, které do jeho práva zasáhly,⁷⁵ a povinnost stáhnout neoprávněně zhotovené rozmnoženiny.⁷⁶

Jediný zákon, který přímo upravuje odpovědnost provozovatelů volného prostoru, což se týká i internetových úložišť, je zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti. Tento zákon přímo uvádí, že: *„Poskytovatel služby, jež spočívá v ukládání informací poskytnutých uživatelem, odpovídá za obsah informací uložených na žádost uživatele, jen mohl-li vzhledem k předmětu své činnosti a okolnostem a povaze případu vědět, že obsah ukládaných informací nebo jednání uživatele jsou protiprávní, nebo dozvěděl-li se prokazatelně o protiprávní povaze obsahu ukládaných informací nebo o protiprávním jednání uživatele a neprodleně neučinil veškeré kroky, které lze po něm požadovat, k odstranění nebo znepřístupnění takovýchto informací.“*⁷⁷ Z tohoto tvrzení tedy vyplývá, že poskytovatelé internetových úložišť **jsou odpovědni za nelegální obsah pouze v případě, pokud jsou si vědomi, že se takový obsah na jejich úložišti nachází**

⁷⁴ Čermák; Internet a autorské právo 2001; str. 127

⁷⁵ Srov. ust. § 40 odst. 1 písm. c) zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁷⁶ Srov. ust. § 40 odst. 1 písm. d) zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁷⁷ Srov. ust. § 5 zák. č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti)

nebo pokud se dovědí, že se zde takový obsah nachází (např. nahlášením třetí osoby).

Zajímavé je dále ustanovení § 6 tohoto zákona, které na druhou stranu tvrdí, že: „*Poskytovatelé těchto služeb **nejsou povinni** dohlížet na obsah jimi přenášených nebo ukládaných informací, nebo aktivně vyhledávat skutečnosti a okolnosti poukazující na protiprávní obsah informace.*“⁷⁸

Z dikce tohoto zákona lze tedy vyvodit, že poskytovatelé volného prostoru jsou odpovědní za sdílený obsah, pokud jsou o něm srozuměni, ale nejsou povinni ho aktivně vyhledávat. Jsem ochoten přiznat, že obsah dat sdílený prostřednictvím internetových úložišť je enormní, a tudíž by bylo obtížné, aby provozovatel úložiště dohlédl na všechny soubory, ale dát provozovatelům do rukou takovouto zbraň, která je opravňuje k absolutní nečinnosti, mi připadá přinejmenším podivné.

Nechci zde tvrdit, že na všech internetových úložištích dochází k protiprávnímu jednání s ohledem na autorské právo, ale jsem přesvědčen, že se tak děje u značného procenta z nich. Tito provozovatelé jsou si vědomi, že jimi poskytovaný volný prostor je často využíván k šíření děl chráněných autorským právem, a proto provádějí rozličné kroky směřující k zproštění odpovědnosti za takové jednání. Tato opatření jsou zpravidla patrná v podmínkách užívání těchto služeb. Z těchto podmínek vyplývá, že každý uživatel se zavazuje k dodržování stanovených podmínek. V těchto podmínkách poskytovatel výslovně zakazuje uživatelům nahrávat soubory, které porušují autorská práva, a zároveň si provozovatel vyhrazuje právo takovéto soubory smazat. Dále poskytovatelé internetových úložišť umožňují jakékoli osobě nahlásit závadné soubory, které následně smažou.⁷⁹ Těmito kroky se internetová úložiště pouze snaží vyhovět zákonu č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, a to konkrétně ustanovení § 5 a ostentativně poukázat na to, že zde vlastně k žádnému nelegálnímu jednání nedochází.

⁷⁸ Srov. ust. § 6 zák. č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti

⁷⁹ Srov. všeobecné smluvní podmínky serveru ulito.cz (<http://ulozto.cz/podminky/vseobecne-smluvni-podminky>) a serveru hellspy.cz (<http://www.hellspy.cz/terms-and-conditions>)

3.7.3 Odpovědnost koncových uživatelů

Z pohledu koncových uživatelů je problematika jejich odpovědnosti zcela jednoznačně upravena autorským zákonem. § 30 autorského zákona uvádí některé výjimky v užití díla a hovoří zde o volných užitích díla. Lze zde např. uvést, že **za užití díla se nepovažuje užití pro svou vlastní potřebu**, pokud účelem není dosažení přímého nebo nepřímého prospěchu a dále, že do práva autora není zasaženo zhotovením záznamu či kopie pro svou osobní potřebu.⁸⁰ **Výjimkou je zde pouze počítačový program**, jehož se výjimka o volném užití netýká.

V praxi tedy platí, že koncoví uživatelé mohou stahovat neomezené množství souborů jakéhokoli druhu, pokud se nebude jednat o počítačový program. V případě počítačového programu se koncový uživatel stává odpovědným za porušení autorských práv a ponese stejné následky jako poskytovatel tohoto souboru.

3.8 Sankce za porušení autorského práva v ČR

V České republice lze obecně rozlišit dva druhy sankcí za porušování autorských práv. Jsou to:

- **Sankce občanskoprávní** – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník - § 12
- **Sankce Veřejnoprávní**
 - zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon - § 105a a § 105b
 - zákon č. 40/2009 Sb. § 270 – porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi

3.8.1 Sankce občanskoprávní

Uplatnění občanskoprávní sankce je plně v rukou poškozeného subjektu a zůstává na jeho rozmyslu, zda se rozhodne využít tuto sankci. Konkrétně občanský zákoník v § 12 uvádí, že: *„každý, kdo se cítí ve svém právu zkrácen, se může domáhat ochrany u orgánu vykonávajícího veřejnou moc.“*

⁸⁰ Srov. ust. § 30 zák. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

3.8.2 Sankce veřejnoprávní

Pro lepší pochopení veřejnoprávní sankce je důležité si nejdříve vysvětlit, co je přestupek a trestný čin a rozdíly mezi nimi.

Oba dva pojmy jsou výslovně definovány v příslušných zákonech, kdy za přestupek je považováno zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v přestupkovém nebo jiném zákoně. Z této definice lze zjistit, že přestupky nejsou uvedeny jen v zákoně přestupkovém, ale i zákonech dalších (např. autorský zákon, zákon o provozu na pozemních komunikacích apod.).⁸¹

Pojem trestný čin lze nalézt v trestním zákoníku, který praví, že za trestný čin je považován protiprávní čin, který je tímto zákonem za trestný označován a který vykazuje znaky v tomto zákoně uvedené.⁸² Dále tento zákon trestné činy rozděluje na přečiny a zločiny, kdy přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a trestné činy s horní hranicí odnětí svobody do 5 let. Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou kvalifikovány jako přečiny.⁸³

Rozdílů mezi přestupkem a trestným činem je hned několik. Mezi hlavní rozdíly lze zařadit především lišící se prameny úpravy a orgány příslušné k vydávání rozhodnutí, kdy trestné činy jsou uvedeny pouze v trestním zákoníku a rozhodnutí jsou vydávána orgánem činným v trestním řízení, čímž je zejména soud. Naproti tomu přestupky jsou upraveny v zákoně o přestupcích a v jiných zákonech a je o nich rozhodováno správními orgány (např. magistráty apod.).

Dalším důležitým rozdílem jsou jejich právní následky, tedy rozdíly v sankcích za tyto činy. U přestupků zákon o přestupcích uvádí tyto sankce: *napomenutí, pokuta, zákaz činnosti, propadnutí věci*. U trestných činů uvádí trestní zákoník dvě sankce – *tresty a ochranná opatření*. Druhy trestů jsou upraveny v § 52 trestního zákoníku a řadíme sem např. *odnětí svobody, domácí vězení, obecně prospěšné práce, peněžitý trest, zákaz pobytu* atd. Druhy ochranných opatření uvádí § 98 stejného

⁸¹ Srov. ust. § 2 zák. č. 200/1990 Sb., zákon o přestupcích

⁸² Srov. ust. § 13, odst. 1, zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁸³ Srov. ust. § 14, odst. 1, zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

zákona a patří sem *ochranné léčení, zabezpečovací detence, zabránění věci a ochranná výchova*.

Rozdíl lze také nalézt mezi konstrukcemi skutkových podstat těchto činů, kdy u trestného činu je důležitý úmysl daného jednání skutek způsobit, ale u přestupků postačí nedbalost, nestanoví-li daný předpis jinak.

Z dalších rozdílů uvedu jen rozdíly v promlčecí době, ve výši způsobené škody a v evidenci těchto skutků. Promlčecí doba u trestných činů se pohybuje od 3 do 20 let, avšak některé trestné činy jsou tzv. nepromlčitelné. U přestupků je promlčecí doba pouze 1 rok. Pokud jde o výši způsobené škody, tak platí, že způsobená škoda do 5000 Kč je považována za přestupek. Pokud dojde ke způsobení škody v hodnotě 5000 Kč nebo vyšší, jedná se už o trestný čin. Všechny trestné činy jsou evidovány v rejstříku trestů, ale u přestupků existuje pouze evidence u přestupků způsobených v dopravě.

V závislosti mezi přestupkem a trestným činem obecně platí pravidlo, že pokud došlo k vyhlášení pravomocného nebo osvobozujícího rozsudku v trestním řízení, tak je již nemožné udělit sankci za stejný čin v rozsahu přestupku. Pokud se ale během trestního řízení zjistí, že se nejedná o trestný čin, ale o přestupek, je toto řízení přenecháno orgánu, který je příslušný k projednání přestupků. Opačně lze toto pravidlo aplikovat tak, že pokud je skutek již pravomocně posouzen jako přestupek, lze tento skutek posléze posoudit jako trestný čin.⁸⁴

3.8.3 Rozbor § 270 trestního zákoníku

V systematicke trestního zákoníku je tento paragraf zařazen ve zvláštní části tohoto zákona, kde jsou uvedeny skutkové podstaty trestných činů. V této části je podřazen pod hlavu VI – trestné činy hospodářské, a to konkrétně pod díl 4 – trestné činy proti průmyslovým právům a proti autorskému právu.

Pro rozbor tohoto zákona je důležité rozlišit typové znaky trestného činu uvedeného v tomto paragrafu – objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Tento paragraf trestního zákoníku se zabývá porušením autorského práva,

⁸⁴ Šámal, Púry, Rizman; Trestní zákon – komentář 2004; str. 251

práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi, což je i objektem právní ochrany. Objektivní stránkou je vnější stránka trestného činu, tedy jak se projevuje navenek. Objektivní stránka tohoto trestného činu je v tomto paragrafu popsána jako: „*neoprávněný zásah nikoli nepatrný do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému či zvukově obrazovému záznamu, rozhlasovému nebo televiznímu vysílání nebo databázi.*“⁸⁵ Z této objektivní stránky lze vyvodit, že se zde jedná o následek poruchový.

Subjektem trestného činu je osoba, která naplní všechny znaky trestného činu. V tomto případě zde hovoříme o subjektu obecném, protože není uveden žádný subjekt konkrétní či speciální a tento skutek může spáchat kterákoliv osoba. Subjektivní stránka se zabývá přímo psychikou pachatele a v tomto případě se jedná o jednání úmyslné, nikoli nedbalostní.

Z hlediska třídění skutkových podstat trestných činů lze tento paragraf rozřadit na základní skutkovou podstatu a kvalifikované skutkové podstaty, kde jsou také uvedeny sankce. V prvním odstavci § 270 je uvedena základní skutková podstata trestného činu porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi. Je zde prvně popsána činnost pachatele spolu se sankcí. Pachatel tohoto trestného činu může být na základě tohoto paragrafu „*potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.*“⁸⁶

Odstavec druhý a třetí uvádí kvalifikované skutkové podstaty, které uvádějí okolnosti, které zvyšují škodlivost pro společnost, což má za následek zvýšení trestní sazby. Odstavec druhý tedy např. uvádí, že ten, kdo spáchá čin uvedený v první odstavci ve značném rozsahu, získá takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo vykazuje-li tento čin znaky podnikání, bude potrestán **odnětím svobody na šest měsíců až pět let**, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.⁸⁷

Třetí odstavec opět zvyšuje společenskou škodlivost, tudíž i sankci. Odstavec třetí uvádí, že ten, kdo spáchá čin uvedený v první odstavci ve velkém rozsahu, nebo

⁸⁵ Srov. ust. § 270, odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁸⁶ Srov. ust. § 270, odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁸⁷ Srov. ust. § 270, odst. 2 zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

získá-li pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu nebo způsobí škodu velkého rozsahu, bude potrestán **odnětím svobody na tři léta až osm let.** ⁸⁸

Z tohoto třídění také vyplývá, že zatímco v prvním odstavci hovoříme pouze o přečinu, v odstavci 2 a 3 už se jedná o zločin.

3.8.4 Rozbor § 105a a § 105b autorského zákona

3.8.4.1 § 105a

Autorský zákon v § 105a uvádí skutkové podstaty přestupků proti autorskému zákonu a dále sankce hrozící fyzickým osobám, které se těchto přestupků dopustí. Z hlediska uspořádání autorského zákona je tento paragraf podřazen pod hlavu VI – správní delikty.

Objekt ochrany je i v případě přestupku autorské právo, ale objektivní stránka tohoto přestupku je už oproti § 270 trestního zákoníku odlišná. Tento paragraf ve svém prvním odstavci taxativně vymezuje objektivní stránky přestupku proti autorskému právu, kdy např. uvádí, že: *„fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně užije autorské dílo, umělecký výkon, zvukový či zvukově obrazový záznam, rozhlasové nebo televizní vysílání nebo databázi.“*

Subjektem tohoto přestupku může být jakákoliv fyzická osoba, a proto zde hovoříme o subjektu obecném a v případě subjektivní stránky postačí jednání nedbalostní, protože § 105a neuvádí, že by bylo pro posouzení tohoto přestupku potřeba jednání úmyslné.

V odstavci 2 tohoto ustanovení jsou uvedeny sankce za výše uvedené přestupkové jednání, které je zde v podobě **peněžité pokuty, a to od 50 000 Kč do 150 000 Kč.**

3.8.4.2 §105b

Paragraf 105b autorského zákona je obdobný paragrafu 105a s rozdílem jiné formy porušení práva. Zatímco § 105a se zabývá přestupky, tak §105b se zabývá správními delikty právnických a podnikajících fyzických osob.

⁸⁸ Srov. ust. § 270, odst. 3 zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Oba paragrafy uvádějí stejné objektivní stránky, objekt ochrany a sankce. Rozdílný je zde především subjekt. Přestupku se může na rozdíl od správního deliktu dopustit pouze osoba fyzická, naproti tomu správního deliktu též právnická osoba. V praxi je význam rozdělení na přestupky a správní delikty ve způsobu projednání, kdy je přestupek projednáván v režimu správního řádu a zákona o přestupcích. Správní delikt je vázán pouze správním řádem.

4 Vlastní práce

4.1 Kvantitativní výzkum

Pro potřeby diplomové práce byl proveden kvantitativní výzkum, jehož cíli bylo především zjistit **četnost využívání internetových úložišť ve společnosti a jaké druhy souborů jsou prostřednictvím těchto úložišť stahovány**. Dále bylo zjišťováno, jakou částku by byli respondenti ochotni za tyto soubory zaplatit, aby je to motivovalo k tomu, aby přestali stahovat tyto soubory z internetových úložišť.

Pro zpracování kvantitativního výzkumu byla zvolena metoda dotazníkového šetření. Za výhody této metody lze považovat především nízká časová náročnost a vysoká míra anonymity respondentů. Tato metoda umožňuje získávání dat od relativně velkého vzorku respondentů a výstupy z této metody jsou vysoce reprezentativní pro zbytek společnosti. Tyto výstupy lze analyzovat, kvantifikovat a posléze statisticky zpracovat. Nevýhodou dotazníkového šetření je možnost, že respondenti budou odpovídat lživě, často se také objevuje nevyplnění některých otázek a také je uváděna nízká návratnost.

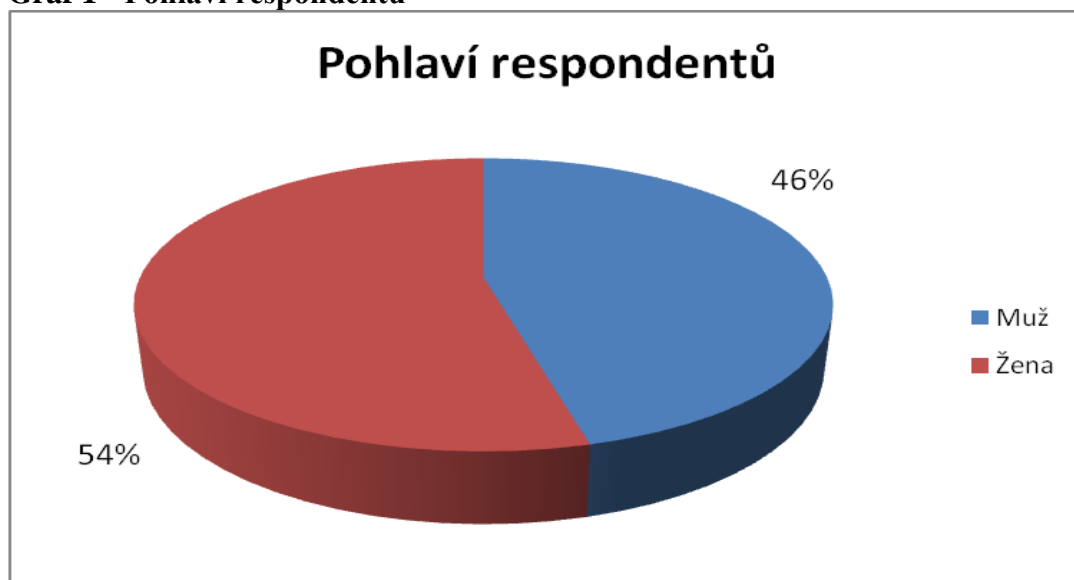
Samotný dotazník se skládá z několika částí a lze se s ním seznámit v přílohách této práce (*příloha č. I*). V prvotní části dotazníku jsou respondenti obeznámeni s účelem dotazníku a s jeho autorem a dále jsou ubezpečeni, že celý výzkum probíhá v naprosté anonymitě. Dále následuje seznámení respondentů s pojmem *internetové úložiště*, jehož pochopení je důležité pro vyplnění samotného dotazníku, a instrukce jak celý dotazník vyplnit. Dotazník obsahuje celkem 14 otázek, které lze zařadit do čtyř okruhů – *identifikace respondentů, četnost užívání internetových úložišť, přijatelnost výdajů za různé druhy souborů a povědomí respondentů o ochraně autorského práva v ČR*. Shrnutí výstupů z dotazníkového šetření je možné nalézt v příloze č. II.

4.1.1 Identifikace respondentů

Identifikace respondentů je důležitá k popisu vzorku a struktury respondentů. Pro tuto identifikaci byla použita data pohlaví respondentů, věková skupina a nejvyšší dosažené vzdělání. Dále bylo důležité zjistit, zda se respondenti setkali s pojmem *internetové úložiště* a zda služeb těchto úložišť v minulosti využili nebo pravidelně

využívají. Pro další účely dotazníku bylo pracováno pouze s respondenty, kteří někdy využili služeb internetových úložišť. Respondenti, kteří nikdy nevyužili služeb internetových úložišť byli v dalších otázkách dotazníku vyřazeni.

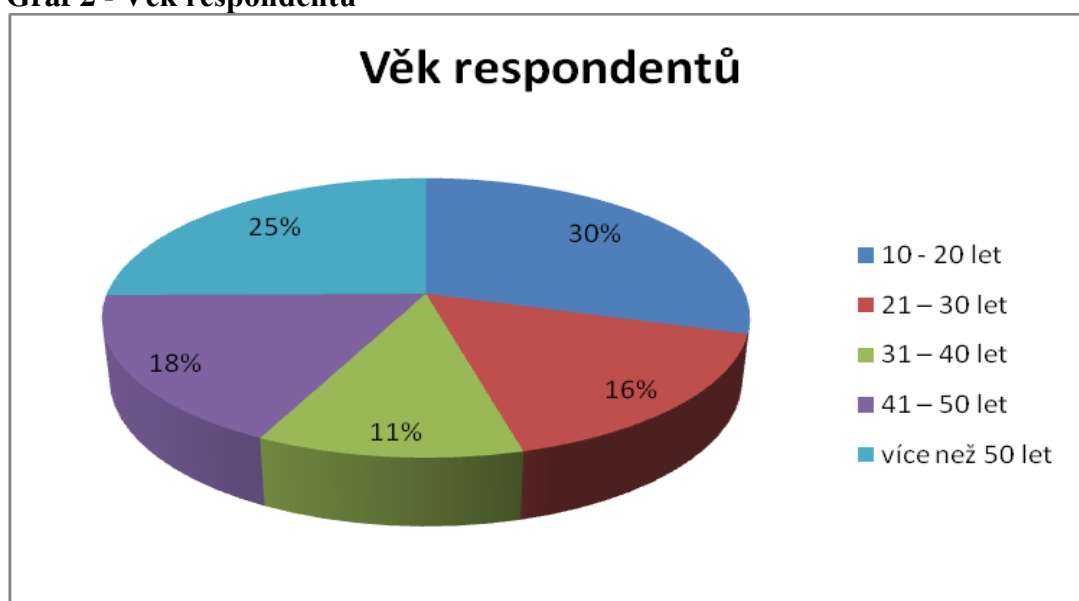
Graf 1 - Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 159 respondentů. Tento vzorek je zastoupen 73 muži (46%) a 86 ženami (54%). V této souvislosti se dá hovořit o poměrně vyrovnaném vzorku respondentů.

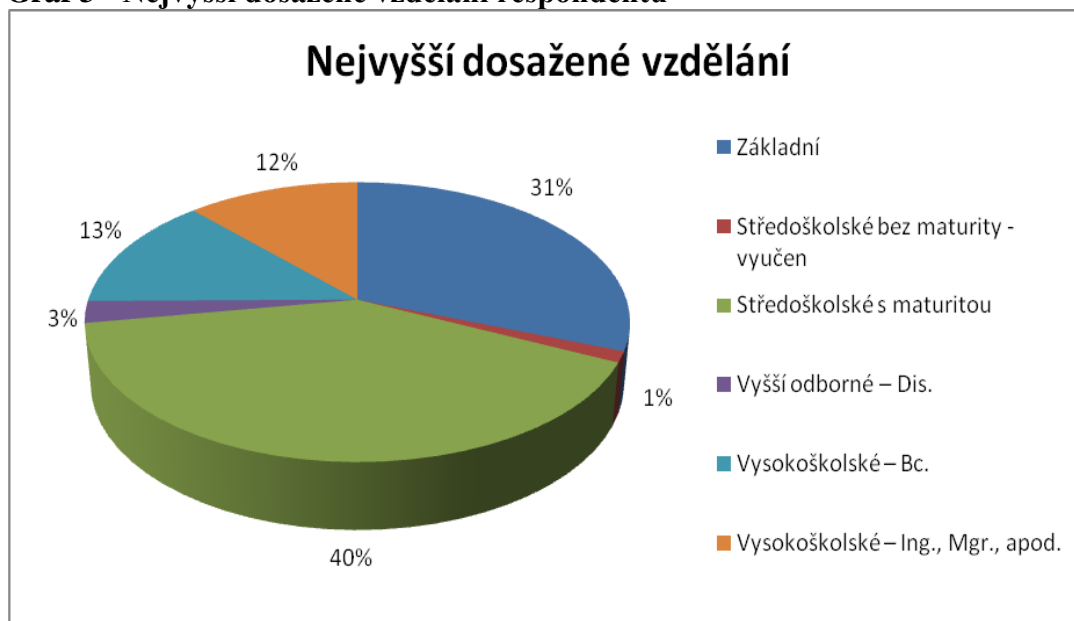
Graf 2 - Věk respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

V případě věkové struktury respondentů je zkoumaný vzorek nejvíce zastoupen věkovou skupinou 10 až 20 let (30%) a více než 50 let (25%). Nejméně zastoupená je věková skupina 31 až 40 let, která odpovídá 11% všech oslovených respondentů.

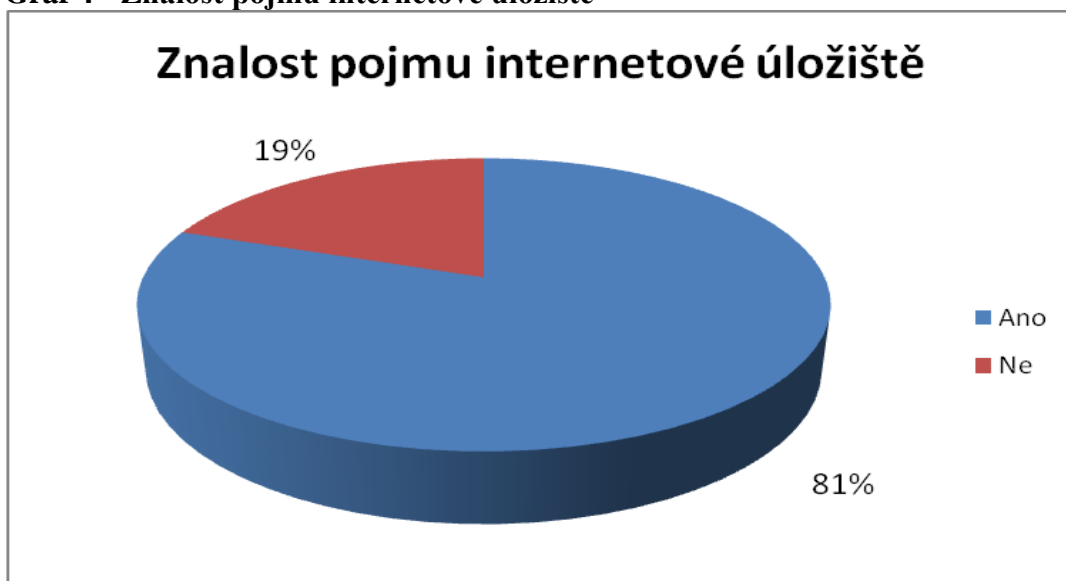
Graf 3 - Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Dalším identifikačním datem dotazníkového šetření bylo nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Dle tohoto ukazatele je soubor zastoupen v nejvyšší míře respondenty se středoškolským vzděláním zakončeným maturitní zkouškou, kteří se na tomto souboru podílejí plnými 40% (64 respondentů). Následuje druhá nejpočetnější skupina s 31% - základní vzdělání. Nejméně jsou zde zastoupeny skupiny se středoškolským vzděláním zakončeným výučním listem (1%) a s vyšším odborným vzděláním (3%). Bohatě zastoupen je zde i vzorek respondentů s vysokoškolským vzděláním, vezmeme-li v potaz údaje Českého statistického úřadu. Konkrétně tedy údaje ze sčítání lidu, bytů a domů z roku 2011, kde je uvedeno, že obyvatelstvo ČR je tvořeno 12,5% vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Dotazníkového šetření této diplomové práce se celkově účastnilo 25% vysokoškolsky vzdělaných respondentů (bakalářský stupeň 13% a magisterský stupeň 12%).

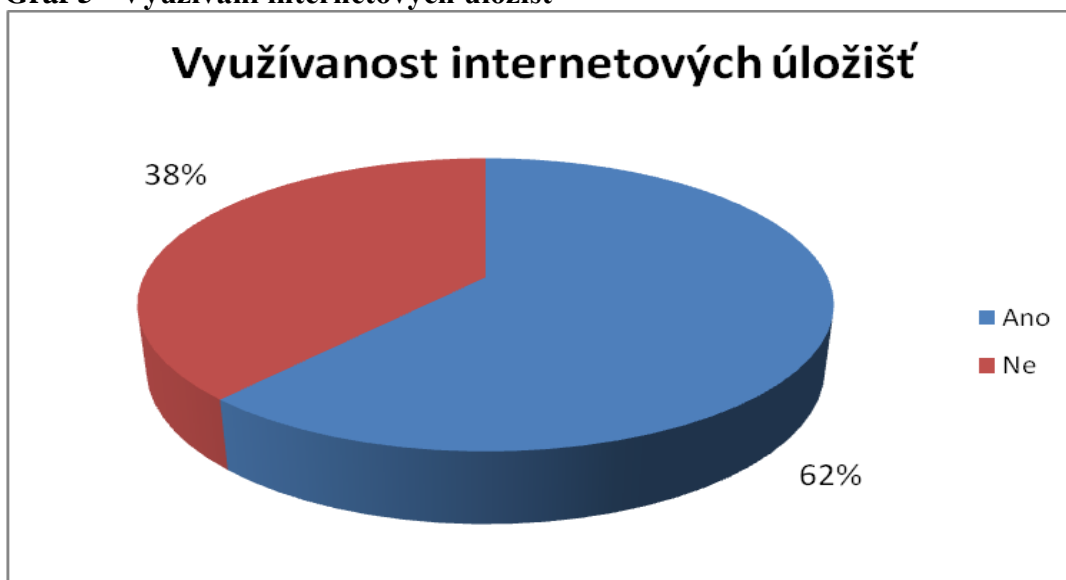
Graf 4 - Znalost pojmu internetové úložiště

Zdroj: vlastní zpracování

Ze 159 dotázaných respondentů uvedla většina z nich, tedy 128 respondentů, že se už někdy setkali s pojmem *internetové úložiště*, což je 81% z celého vzorku. Pouhých 31 respondentů (19%) se s tímto pojmem nikdy neseťkali.

Graf 5 - Využívání internetových úložišť

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední otázka okruhu *Identifikace respondentů* zjišťovala, zda respondenti někdy v minulosti nebo pravidelně využívají internetová úložiště. Oproti předchozí otázce zde lze sledovat nárůst respondentů, kteří volili negativní odpověď, což je dáno tím,

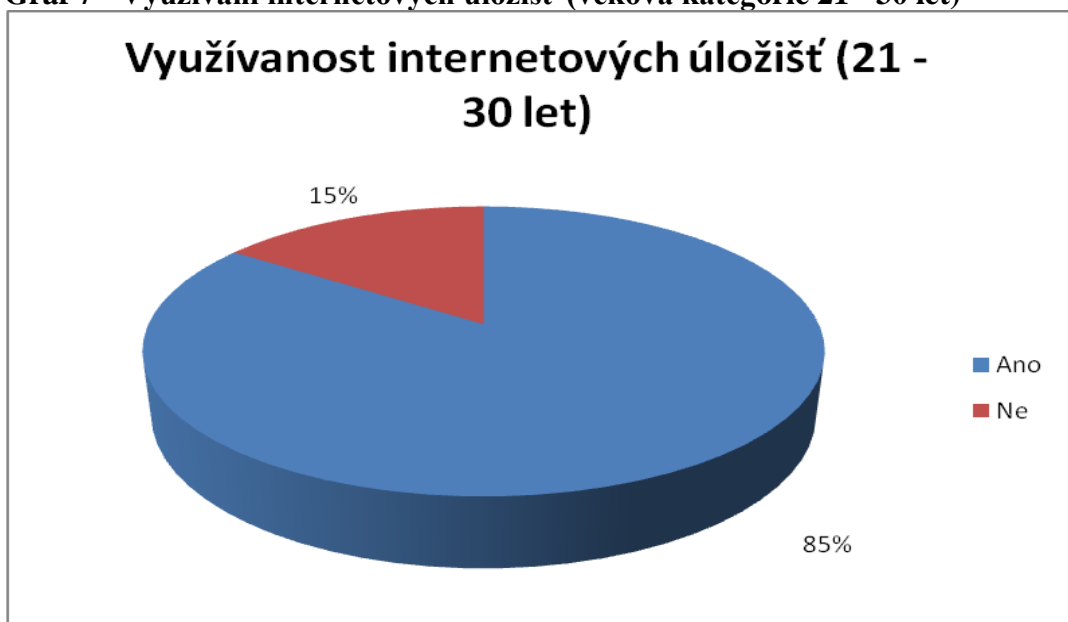
že k respondentům, kteří se nikdy nesetkali s pojmem internetové úložiště, se přidali respondenti, kteří tento pojem znají, ale nevyužívají služeb těchto úložišť. Proto zde evidujeme 62% respondentů, kteří v minulosti využili nebo pravidelně využívají internetová úložiště. Jak bylo již výše zmíněno, tak je dále v dotazníkovém šetření pracováno pouze s těmito 62%, což je 98 respondentů.

Graf 6 - Využívání internetových úložišť (věková kategorie 10 - 20 let)

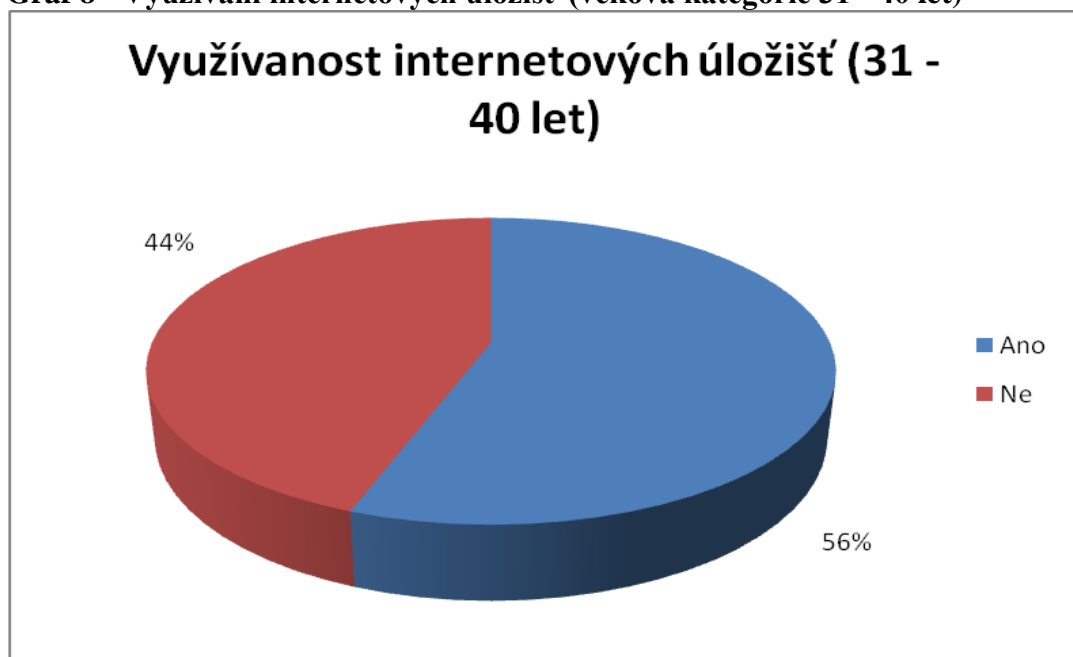
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 7 - Využívání internetových úložišť (věková kategorie 21 - 30 let)

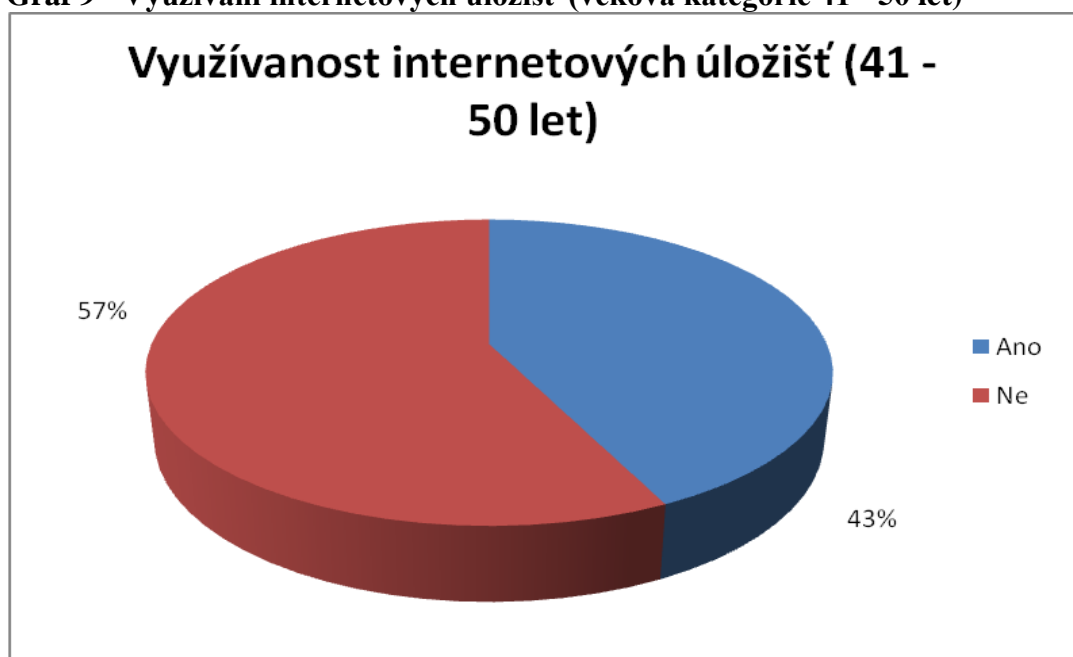
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 8 - Využívání internetových úložišť (věková kategorie 31 - 40 let)

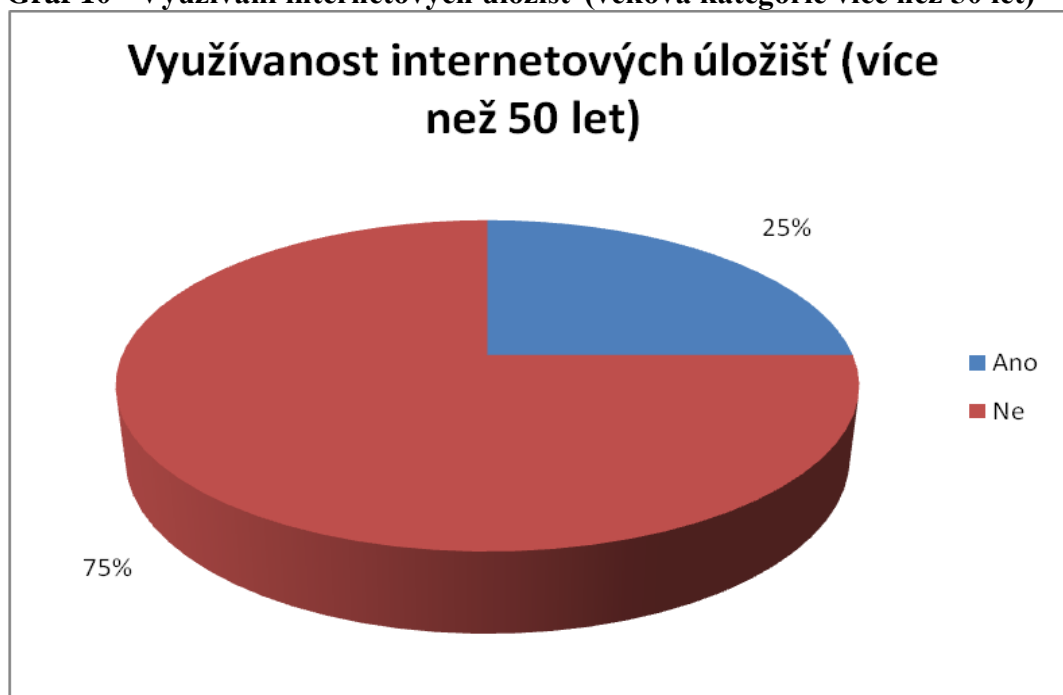
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 9 - Využívání internetových úložišť (věková kategorie 41 - 50 let)

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 10 - Využívání internetových úložišť (věková kategorie více než 50 let)

Zdroj: vlastní zpracování

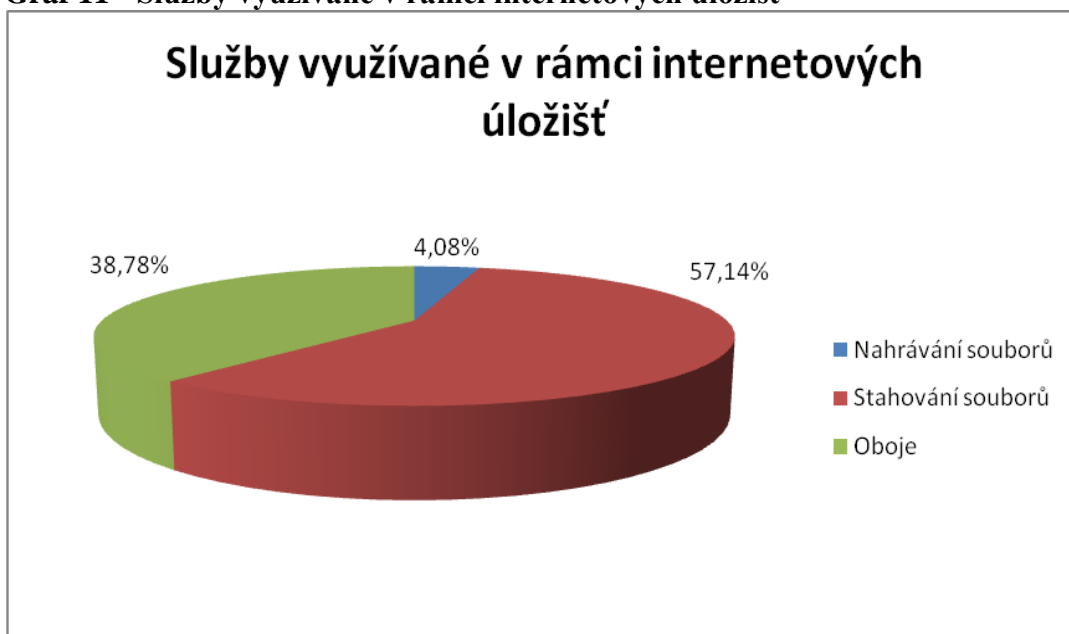
Zajímavým údajem je také poměr mezi respondenty, kteří využívají služeb internetových úložišť a těmi, kteří tyto služby nevyužívají, v jednotlivých věkových kategoriích. U výše uvedených grafů je možné zaregistrovat, jak se tento poměr mění od nejnižší věkové kategorie až po tu nejvyšší. V této souvislosti je možné zaznamenat stoupající tendenci uživatelů nevyužívajících služeb internetových úložišť v závislosti na jejich věku. Zatímco ve věkové kategorii 10 až 20 let nevyužívá internetová úložiště pouhých 6% respondentů, tak ve věkové kategorii více než 50 let je to už 75%, což je enormní rozdíl. Tento jev můžeme přičítat především větší počítačové gramotnosti mladších lidí a všeobecně většímu zájmu o výpočetní techniku této věkové kategorie. Další příčinou tohoto jevu může být větší benevolence, nebo dokonce ignorace, autorského práva u mladších věkových kategorií, kdy starší věkové kategorie si mohou více uvědomovat, že by mohly tyto hodnoty ohrožovat.

4.1.2 Četnost využívání internetových úložišť

Tento tematický okruh otázek je zaměřen především na zjištění časové četnosti využívání internetových úložišť, a jaká internetová úložiště jsou respondenty využívána. Dále také odhaluje, jaké soubory jsou pomocí této služby převážně stahovány či nahrávány.

Pro tento tematický okruh, ale i okruhy ostatní, bylo nutné vyloučit respondenty, kteří nikdy nevyužili služeb internetových úložišť. Proto byly další dotazy zodpovídaný pouze zbylými 98 respondenty.

Graf 11 - Služby využívané v rámci internetových úložišť

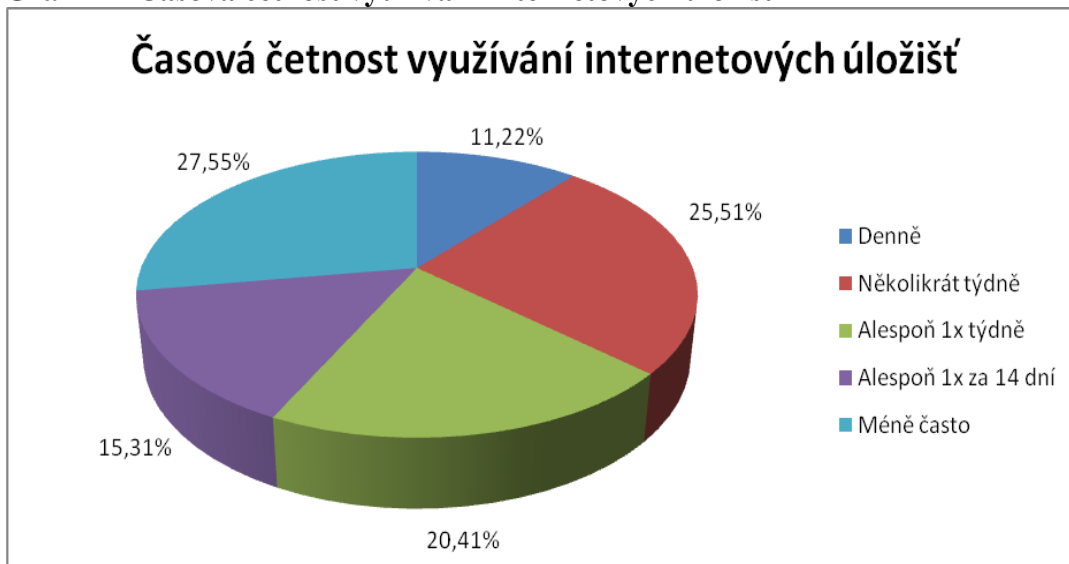
Zdroj: vlastní zpracování

Pro tento okruh otázek bylo nejdříve zjišťováno, jakých služeb internetových úložišť respondenti využívají. Mezi tyto služby patří nahrávání souborů nebo stahování souborů. Většina z 98 respondentů uvedla, že pouze stahuje soubory z internetových úložišť. K této odpovědi se přiklonilo 57,14% respondentů. Pouhá 4,08% respondentů uvedla, že využívá pouze služby nahrávání souborů. Zbýlých 38,78% uvedlo, že využívá obě tyto služby.

Jak je uvedeno v teoretické části této práce (3.7 Právní odpovědnost za porušení autorských práv prostřednictvím Internetu - str. **Chyba! Záložka není definována.**), za předpokladu, že respondenti stažené soubory dále nešíří a nejedná se o

počítačový program, tak jsou právně postihnutelní pouze za nahrávání autorsky chráněného obsahu na internetová úložiště. Z tohoto lze vyvodit domněnku, že 42,86% respondentů by mohli potenciálně porušovat autorský zákon.

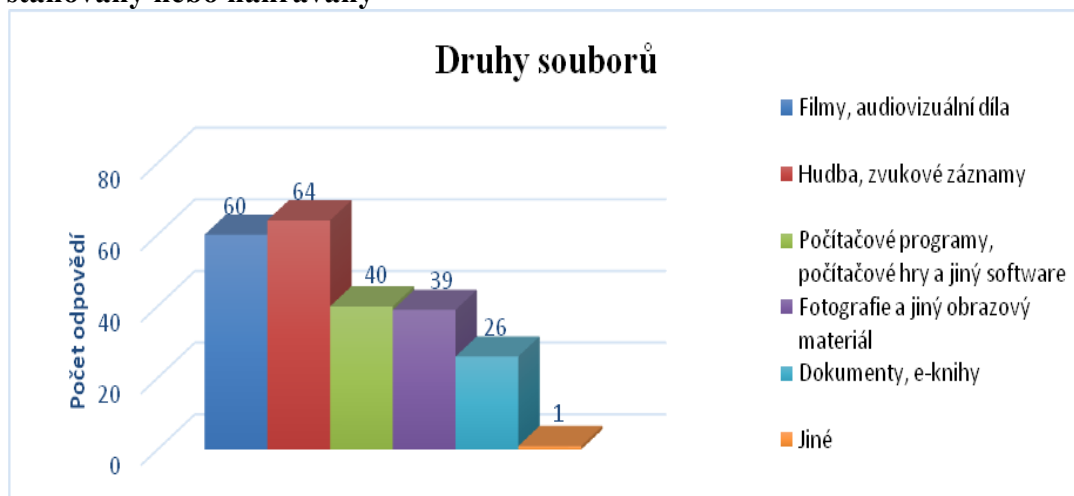
Graf 12 - Časová četnost využívání internetových úložišť

Zdroj: vlastní zpracování

Dalším významným údajem je časová četnost využívání internetových úložišť, čímž bylo zjištěno, jak často respondenti služby úložišť využívají. Nejvíce respondentů (27,55%) uvedlo, že těchto služeb využívají *méně často* než alespoň 1x za 14 dní, což je poměrně překvapivý výsledek. Dalo by se předpokládat, že nejvíce respondentů odpoví *několikrát týdně*, což byla druhá nejvíce uváděná odpověď (25,51%). Třetí nejvýše zastoupená odpověď s 20,41% byla, že respondenti užívají služeb internetových úložišť *alespoň 1x týdně*. Nejméně respondenti uváděli, že využívají těchto služeb *denně* (11,22%).

Graf 13 - Druhy souborů, které jsou prostřednictvím internetových úložišť stahovány nebo nahrávány

Zdroj: vlastní zpracování

Dotaz na druhy souborů, které respondenti prostřednictvím internetových úložišť stahují nebo nahrávají, byla jednou z otázek, kde bylo možné uvést více možných odpovědí. Nejpočetněji zde byly zastoupeny *hudba, zvukové záznamy* (65,31%) a *filmy, audiovizuální díla* (61,22%). Toto drtivé vítězství v případě těchto dvou druhů souborů je očekávaným jevem, neboť hudební a filmové soubory jsou mezi uživateli nejpopulárnějšími, a proto nejčastěji dochází k jejich stahování i nahrávání.

Neméně zajímavý fakt lze vyzorovat u *počítačových programů, počítačových her a jiného softwaru*, kdy 39,80% respondentů uvedlo, že tyto soubory stahuje či nahrává na internetová úložiště. Dle autorského zákona se na počítačový program nevztahuje výjimka o volném užití, a proto do práv autora zasahuje i ten, kdo si takovýto soubor stáhne. V tomto případě lze tedy konstatovat, že 40 respondentů z 98 porušuje autorský zákon. Výjimkou jsou zde tzv. freeware programy, kde jsou většinou práva autora uvedena v licenční smlouvě tohoto programu.

Pouze jediný respondent uvedl, že nahrává jiné soubory, než ty, které jsou uvedeny v možnostech. Konkrétně tento respondent uvedl, že nahrává videa, která sám natočil.

Graf 14 – Využívání konkrétních internetových úložišť

Zdroj: vlastní zpracování

V průzkumu využívání konkrétních internetových úložišť bylo opět možno zvolit z více odpovědí. Z tohoto průzkumu vyšel jako jasný vítěz server Uložto.cz, který využívá úctyhodných 92,86% dotazovaných respondentů. Daleko za tímto serverem byly uváděny i servery ostatní – Hellspy.cz (16,33%), Webshare.cz (10,2%) a Share-rapid.cz (7,14%).

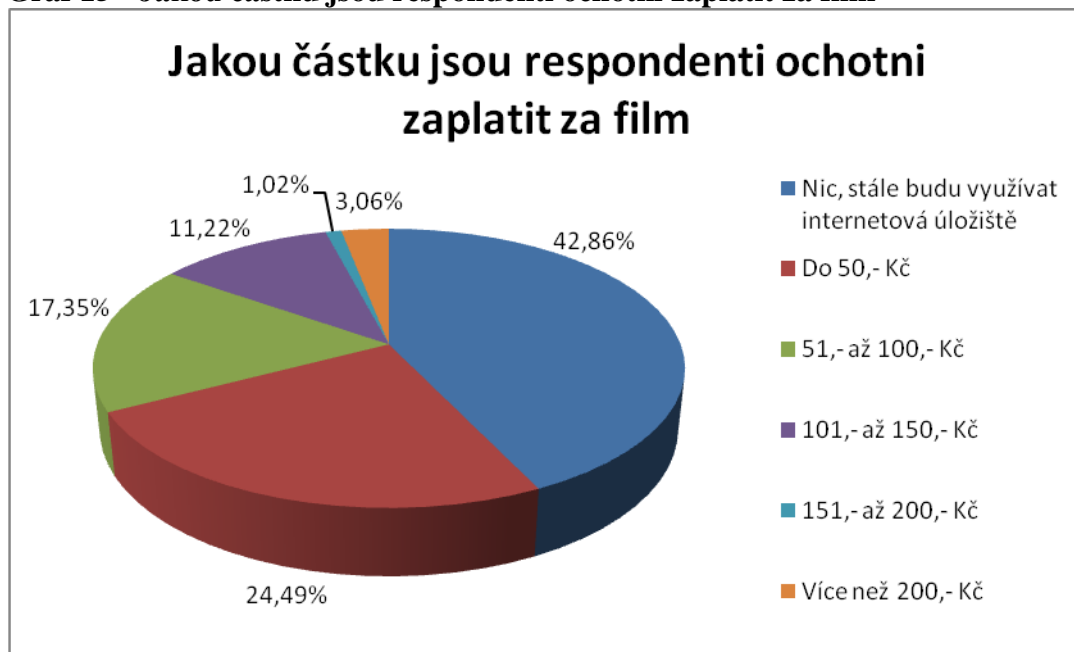
Možnost *jiné* označilo 15 z dotazovaných respondentů, kdy zde nejčastěji vypisovali, že využívají služeb serverů *cz.torrent* (celkem 3x), *uschovna.cz* (celkem 2x), dále *rajce.net*, *mp3s.nadruhou.net.*, *cz.share*, *4share*, *cz.tracker* a *dinoshare.cz*.

4.1.3 Přijatelnost výdajů za různé druhy souborů

Mnoho lidí uvádí, že důvodem, proč stahují soubory chráněné autorským právem, jako jsou např. filmy, hudební soubory apod., prostřednictvím internetových úložišť, je jejich vysoká cena. Proto byl soubor otázek v tomto okruhu zaměřen na zjištění ceny, kterou by byli respondenti ochotni zaplatit za určité druhy souborů, aby je tato cena motivovala k tomu, aby přestali využívat internetová úložiště. Pro potřeby tohoto okruhu otázek byly vybrány tři nejpoblárnější a nejvíce stahované druhy souborů, kterými jsou: filmová díla, seriály a hudební desky. Dále přicházelo v úvahu do toho okruhu otázek zařadit počítačové programy, ale vyčíslení jejich ceny prostřednictvím škály je problematické, protože rozpětí jejich ceny se může

lišit v řádech tisíců, proto tento druh souboru nebyl do dotazníkového šetření zařazen.

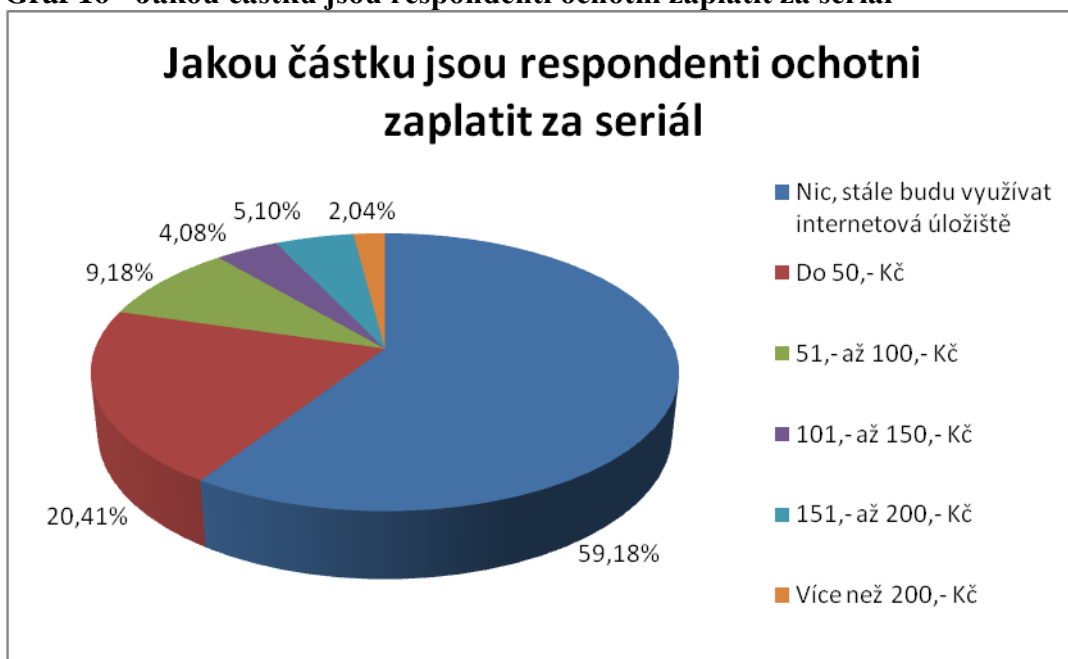
Graf 15 - Jakou částku jsou respondenti ochotni zaplatit za film

Zdroj: vlastní zpracování

V případě filmových souborů 42,86% respondentů uvedlo, že by je nemotivovala žádná cena a stále budou tyto soubory stahovat zdarma z internetových úložišť, případně jiných serverů. 24,49% respondentů je ochotno za tyto soubory zaplatit částku do 50,- Kč, 17,35% částku 51,- až 100,- Kč. Pouhá 3,06% respondentů by bylo ochotno za tyto soubory zaplatit částku větší než 200,- Kč.

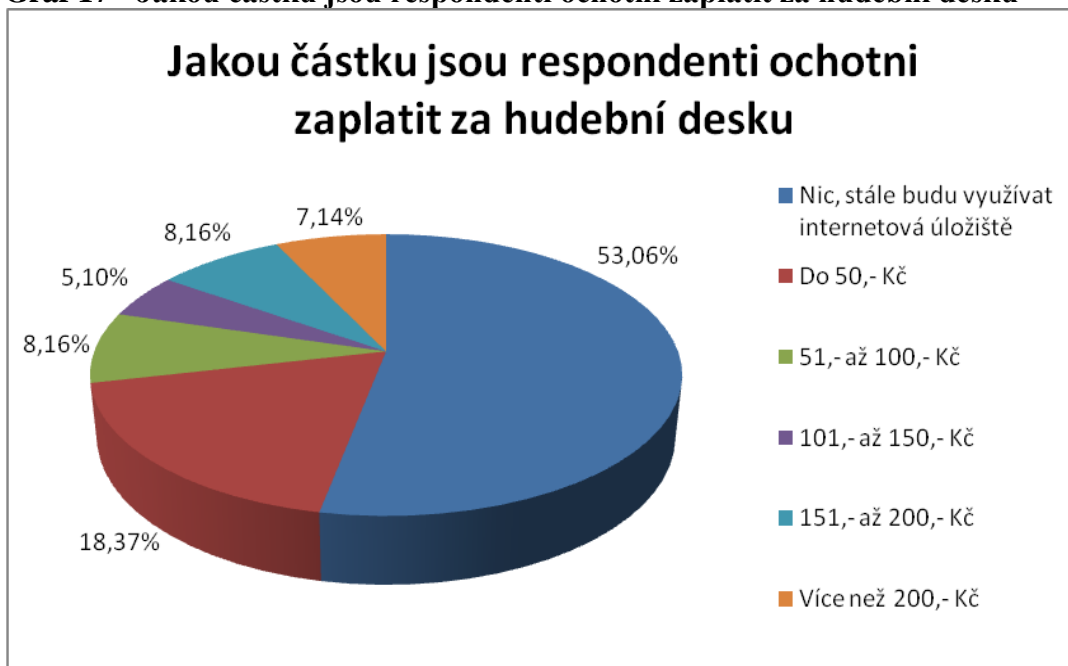
Graf 16 - Jakou částku jsou respondenti ochotni zaplatit za seriál

Zdroj: vlastní zpracování

Situace v případě seriálů je téměř identická jako u filmových souborů. Je zde ale možno zaznamenat nárůst respondentů, které by nemotivovala žádná částka, a stále budou stahovat tyto soubory zdarma.

Graf 17 - Jakou částku jsou respondenti ochotni zaplatit za hudební desku

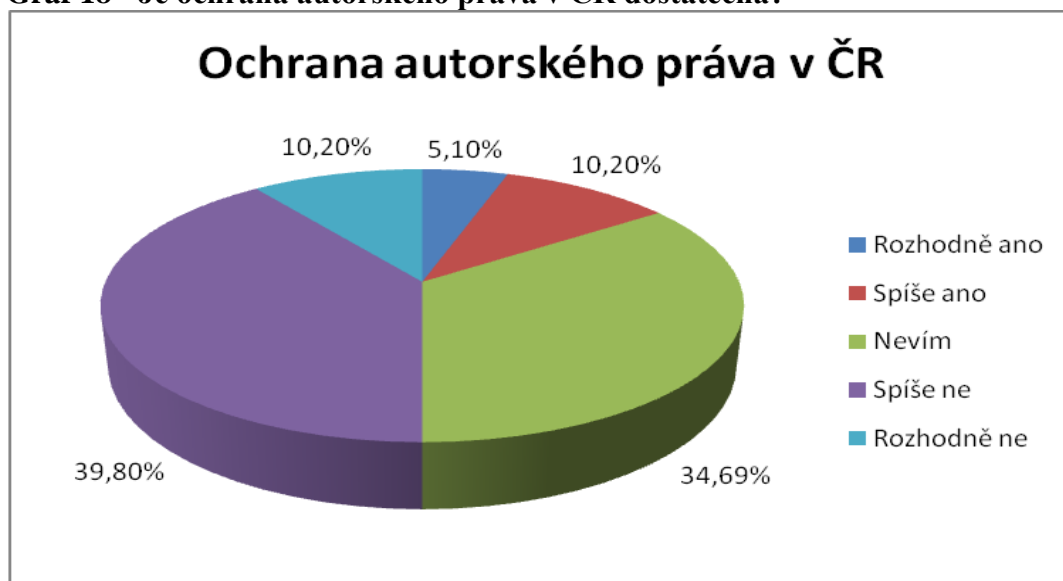
Zdroj: vlastní zpracování

U hudebních souborů lze také pozorovat obdobný postoj respondentů jako u dvou předešlých druhů souborů, kdy 53,06% respondentů opět uvedlo, že budou tyto soubory stahovat zdarma. Oproti dvěma výše zmíněným případům je zde mírný nárůst respondentů, kteří jsou ochotni za hudební desku zaplatit více než 200,- Kč.

4.1.4 Povědomí respondentů o ochraně autorského práva v ČR

V posledním okruhu otázek je kladen důraz na zmapování povědomí respondentů o ochraně autorského práva v ČR. Proto jsou respondentům kladeny otázky, zda si myslí, že se dopouštějí porušování autorského zákona a jejich znalost v oblasti sankcí za porušení autorského práva. V neposlední řadě je součástí tohoto okruhu otázka, která se snaží zjistit názor respondentů, zda je v ČR ochrana autorského práva dostatečná.

Graf 18 - Je ochrana autorského práva v ČR dostatečná?

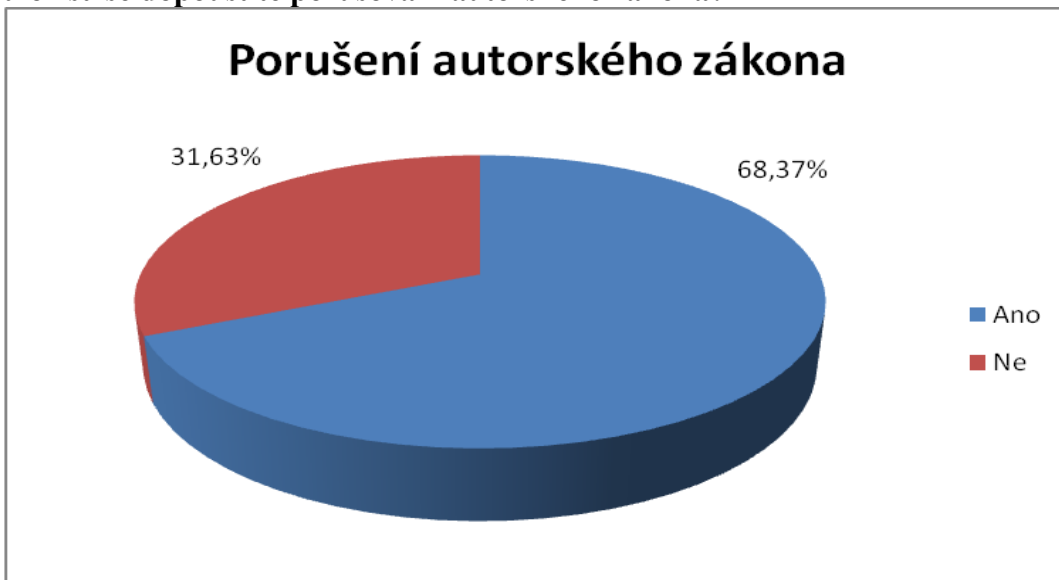

Zdroj: vlastní zpracování

Dle odpovědí respondentů vychází najevo, že důvěra v ochranu autorského práva v ČR je poměrně nízká, kdy nejvíce respondentů uvedlo, že je ochrana autorského práva v ČR nedostatečná. Že je tato ochrana spíše nedostatečná uvedlo 39,8% a že je rozhodně nedostatečná 10,2%. Z toho lze vyvodit, že 50% respondentů nevěří, že je ochrana autorského práva v ČR dostatečná. Na druhou stranu pouhých 5,1%

respondentů uvádí, že je rozhodně dostatečná a 10,2% uvádí, že je dle jejich názoru spíše dostatečná.

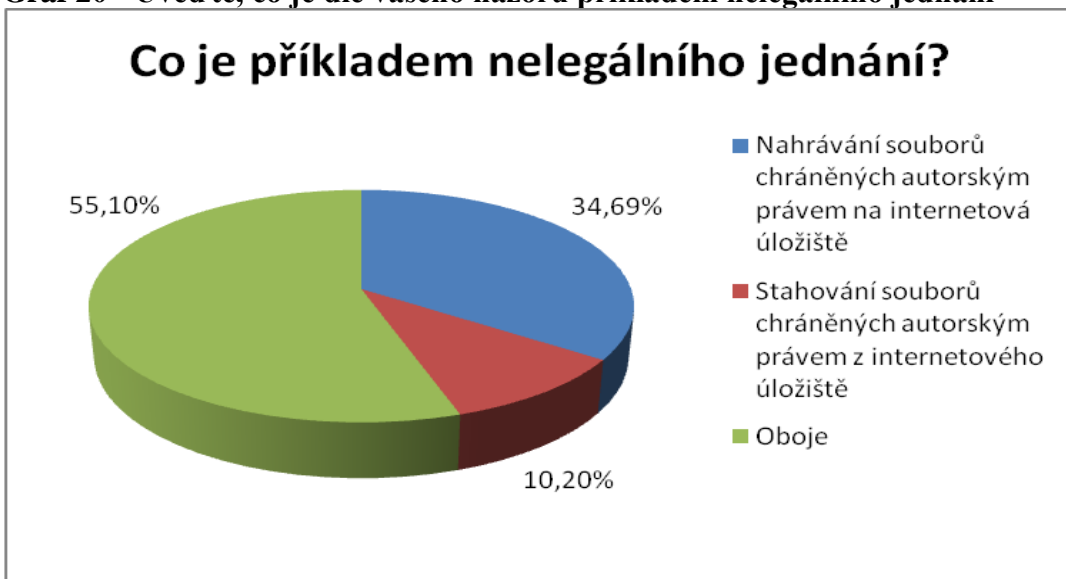
Graf 19 - Myslíte si, nebo jste si vědom/a toho, že vyžíváním internetových úložišť se dopouštíte porušování autorského zákona?

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu je patrné, že až 68,37% respondentů si myslí, že svým jednáním prostřednictvím internetových úložišť porušují autorský zákon. Pouhých 31,63% si myslí, že se nedopouští nelegálního jednání.

Graf 20 - Uveďte, co je dle vašeho názoru příkladem nelegálního jednání

Zdroj: vlastní zpracování

V této otázce měli respondenti za úkol uvést, co je z uvedených příkladů nelegálním jednáním. Dle názoru 34,69% dotázaných je nelegálním jednáním pouze nahrávání souborů chráněných autorským právem na internetová úložiště. Pouhých 10,2% dotázaných je opačného názoru a přiklání se k tomu, že nelegálním jednáním je pouze stahování souborů chráněných autorským právem z internetových úložišť. Více jak polovina respondentů, tedy 55,1%, je toho názoru, že za nelegální lze považovat oboje toto jednání.

Graf 21 - Sankce za porušení autorského práva

Zdroj: vlastní zpracování

Závěrečná otázka tohoto modulu se snažila zjistit znalost sankcí, které hrozí za porušení autorského práva. Naprostá většina respondentů (76,53%) nemá povědomí o hrozících sankcích. Na druhou stranu 23,47% respondentů je přesvědčeno, že tyto sankce zná.

V případě kladné odpovědi na tuto otázku byli respondenti vyzváni, aby uvedli konkrétní sankce. Až 17 respondentů uvedlo, že za porušení autorského práva hrozí peněžité sankce a 4 respondenti uvedli dokonce konkrétní částku (peněžité sankce do 5000,- Kč, do 10 000,- Kč, 10 000,- až 100 000,- Kč a do 150 000,- Kč). Druhou nejčtenější odpovědí bylo, že za toto nelegální jednání hrozí odnětí svobody a jedná se tedy o trestný čin. Tato odpověď se mezi respondenty objevila celkem 7x.

Celkem 2x respondenti uvedli, že jednou ze sankcí je také náhrada škody a propadnutí věci.

4.2 Kvalitativní výzkum

Pro potřeby kvalitativního výzkumu byly provedeny strukturované řízené rozhovory s třemi zcela odlišnými respondenty, kteří ale aktivně nahrávají soubory na internetová úložiště. Respondenti si nepřáli, aby bylo uvedeno jejich jméno, proto zde uvádím pouze jejich věk a jejich sociální pozici ve společnosti. Konkrétně rozhovory zodpovídali – student vysoké školy obor informatiky (23 let), manager v obchodní firmě (32 let), student gymnázia a hacker (18 let). Pro vyhodnocení všech rozhovorů byla použita metoda scénáře řízeného rozhovoru, která uvádí soubor zaměření, cílů daného rozhovoru a počet otázek. Doslovné znění realizovaných rozhovorů lze nalézt v přílohách diplomové práce (přílohy č. III, č. IV a č. V).

4.2.1 Student vysoké školy – obor informatiky (23 let)

Zaměření rozhovoru:

- Nahrávání souborů prostřednictvím Internetu
- Legalita nahrávání souborů prostřednictvím Internetu
- Problematika nahrávání a stahování souborů prostřednictvím Internetu

Cíle rozhovoru:

- Charakteristika respondenta a jím nahrávaných souborů
- Motivace respondenta pro nahrávání souborů
- Znalost respondenta v problematice autorského práva a případné sankce za jeho jednání
- Zjistit názor respondenta na problematiku nahrávání a stahování souborů prostřednictvím Internetu

Počet otázek: 10

a) Nahrávání souborů prostřednictvím Internetu

Respondent uvedl, že soubory nahrává na Internet aktivně přibližně 10 let. Většinou nahrává soubory, které jsou potřebné k jeho studiu a dále také programy, které sám naprogramuje. Tyto soubory většinou sdílí pouze s uzavřenou skupinou lidí, a to především s komunitou svých spolužáků z vysoké školy. Četnost nahrávání těchto souborů je každý den a jejich velikost se pohybuje od 2GB do 5 GB. Respondent uvedl, že zdrojem získání souborů, které dále nahrává na internetová úložiště, je stahování z Internetu z jiných internetových úložišť, pokud se nejedná o programy, které sám vytvoří. Motivací respondenta pro toto jednání je pouhé sdílení a získávání informací.

Respondent dále uvedl, že existují lidé, kteří si přivydělávají nahráváním souborů na internetová úložiště. Jedná se tedy především o soubory, jako jsou např. filmy a seriály, hudba nebo počítačové hry, které jsou pro uživatele úložišť nejatraktivnější. Vše probíhá neoficiální cestou, kdy provozovatelé některých internetových úložišť platí těmto lidem za každý nahraný soubor. Pravdou ale je, že největší procento uživatelů nahrává tyto soubory z prosté výhody při dalším stahování. Princip je takový, že čím více dat na úložiště nahrajete, tím více kreditů získáte a následně můžete stahovat více souborů najednou a větší rychlostí.

b) Legalita nahrávání souborů prostřednictvím Internetu

Jednou z otázek rozhovoru bylo, zda si respondent uvědomuje nebo si je vědom toho, že by svým jednáním mohl porušovat autorská práva. K této problematice respondent uvedl, že každý porušuje tyto zákony. Je si tedy vědom nějakého škodlivého jednání, neobává se ale žádného postihu. Dle jeho názoru je nemožné zabránit sdílení informací lidí mezi sebou. Pokud by byl aktivně stíhán každý, kdo tento zákon porušuje, zákonitě by došlo k transformaci společnosti, která by opět našla způsob, jak takovýto systém obejít.

Jak bylo výše uvedeno, tak si je respondent vědom protizákonného jednání, ale není znalý sankcí, které mu mohou hrozit za nahrávání nelegálních souborů. K tomuto jen uvedl, že neví, jaké jsou sankce za toto jednání a vůbec ho to nezajímá.

c) Problematika nahrávání a stahování souborů prostřednictvím Internetu

K této problematice respondent uvedl zcela rezolutní názor, kdy prostředí Internetu by mělo být volné pro všechny uživatele a bez jakýchkoliv postihů a omezení. Tento jeho názor se vztahuje i na programy jím vytvořené. Aby obhájil tuto svou myšlenku, respondent zaujímá z pohledu této problematiky zajímavý postoj, kdy dává svolení k šíření, kopírování jakéhokoliv jím vytvořeného programu. Dokonce je možné ho uvést i za své vlastní, a to vše bez jeho souhlasu.

4.2.2 Manager v obchodní firmě (32 let)

Zaměření rozhovoru:

- Nahrávání souborů prostřednictvím Internetu
- Legalita nahrávání souborů prostřednictvím Internetu
- Problematika nahrávání a stahování souborů prostřednictvím Internetu

Cíle rozhovoru:

- Charakteristika respondenta a jím nahrávaných souborů
- Motivace respondenta pro nahrávání souborů
- Znalost respondenta v problematice autorského práva a případné sankce za jeho jednání
- Zjistit názor respondenta na problematiku nahrávání a stahování souborů prostřednictvím Internetu

Počet otázek: 10

a) Nahrávání souborů prostřednictvím Internetu

Respondent se věnuje především nahrávání filmových souborů a této činnosti se věnuje přibližně 5 let. U četnosti nahrávání uvedl přibližně 2x týdně, a to soubory v přibližné velikosti 30 GB až 50 GB. Jak už bylo řečeno, respondent stahuje především filmy nebo seriály, které stahuje ze zahraničních úložišť nebo jiných webových stránek. K těmto souborům poté přidá titulky, a pak je nahrává na česká internetová úložiště. Nejvíce na **ulozto.cz** nebo **hellspy.cz**. Respondent uvedl, že

filmy a seriály jsou jeho koníčkem, proto je rád sleduje a dále sdílí s ostatními fanoušky. V případě motivace svého jednání uvedl, že to vše dělá kvůli sobě, a když nějaký takový soubor má, tak se o něj chce podělit.

b) Legalita nahrávání souborů prostřednictvím Internetu

Respondent si také uvědomuje, že by svým jednáním mohl porušovat autorská práva a je si vědom i nějakých sankcí. Ale i přes vědomí svého nelegálního jednání uvedl, že ho to vůbec netrápí. V případě sankcí uvedl, že ví o možnosti nějaké pokuty či podmínky, ale nepřipouští možnost svého postihu.

c) Problematika nahrávání a stahování souborů prostřednictvím Internetu

Respondent zastává názor, že v oblasti filmu jde jen o obchod a je přesvědčen, že filmová studia vydělávají obrovské peníze i přes existenci internetových úložišť. Také je přesvědčen, že pokud mluví ve svém okolí o filmu, který shlédl, nebo pokud mu případně napíše recenzi, dělá tím takovému filmu reklamu. Dále uvádí, že je nesmyslné, aby byl někdo za takové jednání postížen, a v konečném důsledku je nemožné postihovat všechny.

4.2.3 Student střední školy a hacker (18 let)

Zaměření rozhovoru:

- Nahrávání souborů prostřednictvím Internetu
- Legalita nahrávání souborů prostřednictvím Internetu
- Problematika nahrávání a stahování souborů prostřednictvím Internetu

Cíle rozhovoru:

- Charakteristika respondenta a jím nahrávaných souborů
- Motivace respondenta pro nahrávání souborů
- Znalost respondenta v problematice autorského práva a případné sankce za jeho jednání

- Zjistit názor respondenta na problematiku nahrávání a stahování souborů prostřednictvím Internetu

Počet otázek: 10

a) Nahrávání souborů prostřednictvím Internetu

Respondent se začal zajímat o výpočetní techniku přibližně v 11 letech, kdy také začal stahovat soubory z internetových úložišť a postupem času je také začal na úložiště nahrávat. Respondent uvádí, že této činnosti se věnuje každý den a každou chvíli, kdy jen může. Této činnosti věnuje veškerý svůj volný čas a nahrává jakékoliv soubory, které jsou momentálně populární, a tudíž je největší pravděpodobnost jejich stáhnutí ostatními uživateli. Početně se jedná až o tisíce souborů v řádech stovek GB dat. Tyto soubory pocházejí převážně z jiných zahraničních úložišť a dále používá stahování přes tzv. torrenty.

Jak respondent uvedl, tak jeho motivací je především zábava a využití benefitů u internetových úložišť, jako je rychlejší stahování, stahování více souborů najednou apod. Dále respondent uvedl, že sám vytváří nebo stahuje počítačové programy, které dokážou napadnout cizí počítač. Nejjednodušší cestou, jak tento program dostat do cizího počítače je přidat takovýto program k nějakému filmu či hudebnímu souboru, nebo ho za takovýto soubor vydávat a poté čekat, až si ho nějaký uživatel stáhne do svého počítače. Díky tomuto programu např. může daný počítač z domova ovládat apod.

b) Legalita nahrávání souborů prostřednictvím Internetu

Respondent si je opět vědom, že svým jednáním porušuje zákon a je si i dokonce vědom, že mu hrozí nějaká sankce za toto jednání. Uvádí zde vězení nebo pokutu. Na druhou stranu se postihu vůbec neobává, což je dáno tím, že tvrdí, že po sobě nezanechává žádné stopy a navíc je přesvědčen, že se nedopouští nijak závažného trestného činu. Tohoto jednání se dopouští z pouhé zábavy a dále v rámci vědy.

c) Problematika nahrávání a stahování souborů prostřednictvím Internetu

Respondent nevidí důvod postihu za toto jednání. Dále je přesvědčen, že v opačném případě by musela být postihnuta drtivá většina společnosti, což je z jeho pohledu nemožné.

5 Výsledky a diskuse

5.1 Vyhodnocení výzkumu

5.1.1 Vyhodnocení kvantitativního výzkumu

Z dotazníkového šetření je patrné, že *internetové úložiště* je pro širokou veřejnost poměrně známým pojmem, kdy 128 z celkového počtu 159 respondentů se s tímto pojmem už setkalo, a dokážou si představit, co tento pojem znamená. V případě využívání těchto úložišť je patrný pokles oproti pouhé znalosti tohoto pojmu, ale stále zde můžeme hovořit o velkém počtu uživatelů. V případě aplikace zjištěného data o aktivním využívání těchto úložišť na celou společnost je zde patrné, že tato úložiště jsou využívána 60% všech uživatelů Internetu, což je poměrně velké číslo. V případě věkového složení uživatelů internetových úložišť lze podotknout, že jsou tato úložiště užívána především mladšími generacemi a se stoupajícím věkem těchto uživatelů ubývá. Může to být dáno především větším zájmem o výpočetní techniku a větší počítačovou gramotnost mladších generací.

Z hlediska služeb, které jsou v rámci internetových úložišť využívány, můžeme hovořit, že drtivá většina uživatelů stahuje soubory z těchto úložišť, i když téměř polovina respondentů uvedla, že využívá i služby nahrávání souborů. Dalo by se konstatovat, že tato necelá polovina uživatelů může potenciálně porušovat autorská práva, ale na druhou stranu můžeme polemizovat i o původu souborů, které jsou jejich prostřednictvím nahrávány. Je tedy těžké s naprostou jistotou říci, že se tyto uživatelé protiprávního jednání dopouštějí. Krom vysokého počtu uživatelů obecně lze shledat, že mají tato úložiště hojnou návštěvnost v oblasti počtu návštěv do týdne. Celkem 11,2% respondentů uvedlo, že tyto servery navštěvují denně, 25,51% několikrát do týdne a 20,41% uvedlo alespoň 1x týdně, což v souhrnu znamená, že 57,12% uživatelů využije služeb internetového úložiště alespoň jednou týdně.

Nejčastějším typem souborů, které jsou prostřednictvím úložišť sdíleny, jsou v převážné míře soubory filmové a hudební, které jsou z hlediska svého obsahu pro uživatele nejatraktivnější. Až poté následují počítačové programy, počítačové hry, jiný software, fotografie a až na úplném konci jsou dokumenty či e-knihy.

Zajímavým faktem je, že dokumenty byly respondenty uváděny jako úplně poslední možnost, vezmeme-li v potaz, že úplný vznik internetových úložišť je spojen převážně se sdílením dokumentů. Dalším zajímavým faktem je, že až 40% respondentů uvedlo, že předmětem jejich sdílení jsou počítačové programy, počítačové hry nebo jiný software, na které se ze zákona nevztahuje výjimka o volném užití, tudíž je zde postihnutelný i uživatel, který si takovýto soubor jen stáhne do svého počítače.

Nekorunovaným králem mezi českými internetovými úložišti je server Uložto.cz, což potvrdilo i dotazníkové šetření, kdy 92,86% respondentů uvedlo, že tento server využívá. Je to dáno především jeho všeobecnou známostí mezi uživateli, snadným vyhledáváním souborů a rozmanitému obsahu tohoto úložiště. Nedovolím si odhadnout jaký poměr je mezi soubory, které jsou zde legálně a těmi, které ne, ale pro představu je na tomto serveru možné najít téměř každý film, seriál a hudební skladbu, kterou si je možné představit, a to i v několika verzích. Ostatní internetová úložiště jsou využívána přibližně 7 až 16% uživatelů.

Jednou z oblastí, kterou se snažil tento průzkum objasnit, byla možnost, jak toto jednání potlačit. Jak už bylo výše zmíněno, mnoho lidí uvádí, že soubory chráněné autorským právem jsou příliš drahé, a proto je radši stahují zadarmo. Při této příležitosti byli tedy respondenti vyzváni, aby uvedli částku, kterou by byli ochotni za určité druhy souborů zaplatit. Pro dotazníkové šetření byly vybrány soubory filmové, seriály a hudební desky a ve všech případech zvítězila odpověď, že respondenti budou nadále využívat internetová úložiště. V případě hudebních souborů a seriálů tato odpověď dosahovala téměř 60%. U filmových souborů byla četnost této odpovědi 42,86%, což je i tak vysoké číslo. Z těchto výsledků je patrné, že mnoho lidí je k právům autora netečných a nejsou ochotni za tato díla platit vůbec, byť i jen malou částku.

Další důležitou oblastí výzkumu bylo zmapování povědomí respondentů o autorském právu. Pouze 15,3% respondentů je přesvědčeno, že je ochrana tohoto práva v ČR dostatečná oproti 50%, kteří jsou přesvědčeni o opaku. Nejzajímavější v tomto souboru otázek je pohled na otázku, kde jsou respondenti dotazováni, zda si myslí, nebo jsou si vědomi toho, že by se dopouštěli porušování autorského

zákona. Až 68,37% uvedlo kladnou odpověď, což je zarážející. Tyto výsledky pouze podporují domněnku, že uživatelé nemají o autorském zákonu velké povědomí a nepřikládají právům autora velký význam. Zarážející je, že tito uživatelé jsou si vědomi, že porušují zákon, ale nadále v takovém jednání pokračují. Toto tvrzení je podloženo také znalostí respondentů o sankcích za porušení autorského práva, kdy 76,53% uvedlo, že tyto sankce nezná. Zbylí respondenti uvedli, že jsou s těmito sankcemi obeznámeni, ale pouze 4 respondenti uvedli, že se jedná o trestný čin, za který může hrozit odnětí svobody.

5.1.2 Vyhodnocení kvalitativního výzkumu

Kvalitativní výzkum byl zaměřen pouze na uživatele internetových úložišť, kteří aktivně poskytují obsah na tomto médiu, tedy na ty, kteří nahrávají různé druhy souborů a sdílejí je s ostatními uživateli. Prováděný výzkum podpořil svými výstupy data získaná z dotazníkového šetření.

Jednou ze snah tohoto výzkumu bylo zjištění motivace pro nahrávání souborů na internetová úložiště. Vzhledem k tomu, že otázky byly pokládány třem různým osobám, byla i jejich motivace různorodá. Motivací pro toto jednání může být tedy hned několik. Jedná se např. o pouhé sdílení a získávání informací, dalším druhem motivace je získávání benefitů, které jsou internetovými úložišti poskytovány, čímž v podstatě toto jednání podporují. V praxi to znamená, že čím více souborů uživatel nahraje, tím větší přenosovou rychlostí může sám z těchto serverů stahovat a případně i více souborů najednou. Jednou z neoficiálních verzí je i získání peněžního prospěchu, kdy internetová úložiště některým uživatelům platí za každý nahraný soubor, který by mohl být pro ostatní uživatele atraktivní (filmy, seriály, hudba apod.). Další motivace pro toto jednání se týká tzv. hackerů, kteří prostřednictvím úložišť snadněji dostanou závadný soubor do jiného počítače tím, že takovýto soubor vydávají např. za filmový soubor apod.

Všichni respondenti shodně uvedli, že soubory, které posléze sdílejí dále s ostatními uživateli, primárně získávají z jiných, převážně zahraničních, internetových úložišť.

Dále respondenti během rozhovoru uvedli, že jsou si vědomi toho, že by svým jednáním mohli porušovat autorská práva, ale jsou si také vědomi toho, že jsou

velice špatně dohledatelní, a proto se nebojí žádného postihu. Jejich stanovisko potvrzuje jak výstupy z dotazníkového šetření, tak fakt, že v široké veřejnosti panuje malé povědomí o možných postizích a autorském právu obecně.

Poslední okruh otázek se týkal názoru na problematiku internetových úložišť a obecně stahování a nahrávání souborů. Tyto jejich názory je opět možné aplikovat na širokou veřejnost. Respondenti se přiklání ke stanovisku, kdy by Internet měl být volným prostorem, který by neměl být nijak kontrolován, a proto by jejich jednání nemělo být postihováno.

5.2 Návrh opatření

Je patrné, že porušování autorského práva, a zvláště prostřednictvím internetových úložišť, je aktuálním a velice těžce řešitelným problémem. Jak už je uvedeno v teoretické části této práce, tak lze zaznamenat dva směry v této problematice. Oba tyto směry leží na opačných stranách a každý tento směr zaujímá krajní stanovisko. Jeden směr se přiklání k úplné benevolenci a nesouhlasí s tím, aby byl Internet nijak omezován. Druhý směr je naopak pro důslednou regulaci celého Internetu. Oba tyto směry lze považovat za poměrně extrémní řešení a v případě výhry jedné z nich vždy zbude veliké procento nespokojených. Proto je nutné hledat obligátní „zlatou střední cestu“.

Z provedených výzkumů je patrné, že největším problémem je samotný člověk, který nemá povědomí o právech autora nebo neshledává porušování autorských práv jako závažný problém. Změnit samotnou povahu člověka je téměř neřešitelný problém, proto je důležité zvyšovat povědomí uživatelů Internetu o autorském právu a případných sankcích za jeho porušení.

Dalším problémem jsou samotná internetová úložiště, která využila skulin v zákoně a pohybují se na samotné hranici zákona, čímž si našly cestu, jak vydělávat na dílech chráněných autorským zákonem.

Problém tedy nevidím úplně v samotném stahování těchto souborů, ale ten, že se na těchto dílech, v nemalé míře, obohacuje subjekt, který tyto soubory bezúplatně „převezme“ a dále je sdílí ostatním uživatelům Internetu bez jakékoliv možnosti

potrestání. Obdobně se k problematice internetových úložišť staví i držitelé autorských práv, jejichž snahou je docílit přenesení odpovědnosti na poskytovatele volného prostoru. Jednou z možností, která by částečně zmírnila tento problém, je dohoda mezi poskytovateli volného prostoru a kolektivními správci, kdy by poskytovatelé volného prostoru svolili, že za svůj obsah budou platit těmto svazům předem dohodnutou částku (např. podle počtu stažení, denní návštěvnosti apod.). Další možností je zpoplatnění uživatelů, z čehož by těmto svazům plynulo určité procento z výtědku.

Nejsem zastáncem názoru, že je možné internetové pirátství úplně vymýtit, ale je možné docílit určité symbiózy, nebo kompromisu, kdy všechny subjekty doznají určité spokojenosti.

6 Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zjistit právní statut, právní režim internetových úložišť a jejich legalita. Jak z diplomové práce vyplývá, tak z hlediska legislativy jsou tato úložiště zcela legální. Lze ale podotknout, že mnoho takovýchto úložišť slouží k nelegálnímu sdílení souborů chráněných autorským zákonem, a to v hojné míře. Je to dáno tím, že internetová úložiště leží na samé hranici zákona a současná legislativa je nastavena tak, že v podstatě provozovatele volného prostoru na Internetu oprostila od odpovědnosti za jakékoliv nelegální sdílení souborů.

Z pohledu sankcí je toto jednání velice problematické potrestat vzhledem k tomu, že právně odpovědní jsou především subjekty, které soubory chráněné autorským právem na takováto úložiště nahrávají. Jelikož se jedná téměř vždy o fyzické osoby, je velice těžké tyto osoby kvůli globálnímu měřítku Internetu identifikovat.

Z provedených výzkumů je taktéž patrné, že další překážkou k udržení internetového pirátství na rozumné hladině, je samotná povaha lidí. Internetová úložiště se stala celospolečenským problémem, který nepanuje jen v České republice, ale podobně je na tom celá Evropa. Ve společnosti jsou zakořeněny hodnoty, které nám říkají, že ukrást auto či peněženku je špatné, ale nehmataitelnou hodnotu uměleckých děl lidé pravděpodobně nechtějí pochopit nebo tuto hodnotu vůbec nerespektují.

Samotná internetová úložiště tento problém podporují, protože jim z tohoto jednání plynou nemalé příjmy za poměrně málo práce. Stačí pouze poskytnout volný prostor a postarat se o to, aby byl zaplněn atraktivním obsahem, který přitáhne velké množství uživatelů. Chování provozovatelů těchto úložišť je přinejmenším pokrytecké. Na venek se úložiště tváří, že se nic neděje, i když je všeobecně známo, že drtivá většina obsahu těchto úložišť se skládá z nelegálních souborů. Přitom má provozovatel ze zákona jedinou povinnost, a to je obeznámit uživatele ve svých podmínkách, že je zakázáno sdílet jakýkoliv nelegální obsah a umožnit uživatelům tento nelegální obsah nahlásit kvůli případnému smazání. Při splnění těchto podmínek jsou právně nepostihnutelní.

V problematice internetových úložišť nejsem zastáncem žádných radikálních řešení, kdy by měla být všechna úložiště zakázána. Věřím tomu, že v případě tohoto radikálního řešení by v konečném důsledku převršily negativa nad pozitivy a celý systém by byl uvržen do chaosu.

Důležité je docílit symbiózy mezi všemi subjekty – držiteli autorských práv, provozovateli volného prostoru a uživateli. Této situace lze docílit pouze tehdy, kdy samotní provozovatelé volného prostoru uznají, že značné procento jejich obsahu tvoří nelegální soubory a uvolí se ke spolupráci s kolektivními správci autorských práv. Na základě této spolupráce by vznikla dohoda, kterou by se provozovatelé internetových úložišť zavázali k placení předem dohodnutých poplatků těmto svazům za svůj obsah, případně počet stáhnutí nebo dle návštěvnosti. Tyto poplatky by byly následně přerozdělovány těmto svazy samotným autorům.

Ač je tento problém v dnešní době aktuální, tak se bojím, že současně nastavený trend zůstane nezměněn i v budoucnu. Ochrana autorského práva je subjekty státní moci upozaděna a jsou upřednostněny problémy „závažnější“.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Legislativa

Zákon č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.

Zákon č. 200/1990 Sb., zákon České národní rady o přestupcích.

Zákon č. 40/2009 Sb., zákon trestní zákoník.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 89/2012 Sb., zákon občanský zákoník.

Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů.

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

7.2 Literatura

ČERMÁK, Jiří. *Internet a autorské právo*. Praha: Linde, 2001. 200 s. ISBN 80-7201-295-9.

DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví: v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a aktivit WIPO*. Praha: Linde, 2004. 225 s. ISBN 80-7201-467-6.

JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 1. vyd. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. 312 s. ISBN 978-80-87956-00-7.

JAKL, Ladislav. *Právní ochrana průmyslového a jiného duševního vlastnictví - repertorium*. 3., přeprac. vyd. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2011. 168 s. ISBN 978-80-86855-63-9.

KNAP, Karel a Otto KUNZ. *Mezinárodní autorské právo*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1981, 495 s.

KOUKAL, Pavel a Jan NECKÁŘ. *Autorská práva a práva související v daňových souvislostech*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 248 s. ISBN 978-80-7263-687-7.

KŘÍŽ, Jan, HOLCOVÁ, Irena, KODAČ, Jiří a KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon a předpisy související – komentář*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. 792 s. ISBN 80-7201-546-X.

MAISNER, Martin. *Základy softwarového práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 340 s. ISBN 978-80-7357-638-7.

MALÝ, Josef. *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2002. 257 s. ISBN 80-7179-320-5.

MATEJKA, Ján. *Internet jako objekt práva: hledání rovnováhy autonomie a soukromí*. Praha: CZ.NIC, 2013. 262 s. ISBN 978-80-904248-7-6.

NOVOTNÝ, Petr, BUDÍKOVÁ, Petra, IVIČIČOVÁ, Jitka, KEDROŇOVÁ, Kristina, ŠTROSOVÁ, Ilona a ŠTÝSOVÁ, Monika. *Nový občanský zákoník: Smluvní právo*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. 232 s. ISBN 978-80-247-5164-1.

PELIKÁNOVÁ, Radka. *Ekonomické, právní a technické aspekty doménových jmen v globální perspektivě*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2012. 250 s. ISBN 978-80-7418-165-8.

ŠALOMOUN, Michal. *Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. 196 s. ISBN 978-80-7400-097-3.

ŠÁMAL, Pavel, PÚRY, František a Stanislav RIZMAN. *Trestní zákon: komentář*. 6. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. 721 s. ISBN 80-7179-896-7.

ŠEBELOVÁ, Marie. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2006. 196 s. ISBN 80-251-1090-7.

TELEC, Ivo. *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*. 1. vyd. Brno: Doplněk. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, 1994. 348 s. ISBN 80-210-0885-7.

TÝČ, Vladimír. *Úvod do mezinárodního a evropského práva*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 99 s. ISBN 978-80-210-5163-8.

7.3 Elektronické zdroje

A NetNames Report for Digital Citizens Alliance: BEHIND THE CYBERLOCKER DOOR: A Report on How Shadowy Cyberlocker Businesses Use Credit Card Companies to Make Millions [online]. , 50 [cit. 2015-10-08]. Dostupné z: <http://www2.itif.org/2014-netnames-profitability.pdf>.

Business Software Alliance [online]. [cit. 2015-11-2]. Dostupné z: <http://ww2.bsa.org/country/BSA%20and%20Members/Our%20Members.aspx>.

Business Software Alliance: Jak se stát členem [online]. [cit. 2015-11-2]. Dostupné z: <http://ww2.bsa.org/country/BSA%20and%20Members/How-to-Become-a-Member.aspx>.

Business Software Alliance: O BSA členech [online]. [cit. 2015-11-2]. Dostupné z: <http://ww2.bsa.org/country/BSA%20and%20Members.aspx>.

Česká protipirátská unie: Kdo jsme a čím se zabýváme [online]. [cit. 2015-11-2]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=360>.

Český statistický úřad: Sčítání lidu, domů a bytů [online]. 2011 [cit. 2016-01-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/scitani-lidu-domu-a-bytu>

Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2015-10-13]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/>.

Ministerstvo kultury ČR: Činnost samostatného oddělení autorského práva [online]. [cit. 2015-10-13]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/autorske-pravo/cinnost-odboru-autorskeho-prava-363/>.

Ministerstvo kultury ČR: Organizace oprávněné k výkonu kolektivní správy práv [online]. [cit. 2015-10-18]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=360>.

Ministerstvo kultury ČR: Směrnice EU o autorském právu a právech souvisejících s právem autorským [online]. [cit. 2015-06-15]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/autorske-pravo/evropska-unie-a-autorske-pravo/smernice-eu-o-autorskem-pravu-a-pravech-souvisejicich-s-pravem-autorskym-221466/>.

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Ostatní mezinárodní dohody v oblasti práv k duševnímu vlastnictví [online]. [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument6205.html>.

Ministerstvo vnitra ČR [online]. [cit. 2015-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/>.

Stop pirátství [online]. [cit. 2015-10-08]. Dostupné z: <http://www.stoppiratstvi.cz/cs/o-piratstvi/co-je-piratstvi.shtml>.

Ulož to: Všeobecné smluvní podmínky užívání [online]. [cit. 2016-2-2]. Dostupné z: <http://ulozto.cz/podminky/vseobecne-smluvni-podminky>.

World Intellectual Property Organization: A Brief History [online]. [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/about-wipo/en/history.html>.

World Intellectual Property Organization: Inside WIPO [online]. [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/about-wipo/en/#what>.

World Intellectual Property Organization: Summary of the WIPO Copyright Treaty [online]. [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wct/summary_wct.html.

World Intellectual Property Organization: Summary of the WIPO Performances and Phonograms Treaty [online]. [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wppt/summary_wppt.html

8 Seznam grafů

Graf 1 - Pohlaví respondentů	46
Graf 2 - Věk respondentů.....	46
Graf 3 - Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů	47
Graf 4 - Znalost pojmu internetové úložiště	48
Graf 5 - Využívání internetových úložišť	48
Graf 6 - Využívání internetových úložišť (věková kategorie 10 - 20 let)	49
Graf 7 - Využívání internetových úložišť (věková kategorie 21 - 30 let)	49
Graf 8 - Využívání internetových úložišť (věková kategorie 31 - 40 let)	50
Graf 9 - Využívání internetových úložišť (věková kategorie 41 - 50 let)	50
Graf 10 - Využívání internetových úložišť (věková kategorie více než 50 let).....	51
Graf 11 - Služby využívané v rámci internetových úložišť	52
Graf 12 - Časová četnost využívání internetových úložišť	53
Graf 13 - Druhy souborů, které jsou prostřednictvím internetových úložišť stahovány nebo nahrávány.....	54
Graf 14 – Využívání konkrétních internetových úložišť	55
Graf 15 - Jakou částku jsou respondenti ochotni zaplatit za film.....	56
Graf 16 - Jakou částku jsou respondenti ochotni zaplatit za seriál	57
Graf 17 - Jakou částku jsou respondenti ochotni zaplatit za hudební desku	57
Graf 18 - Je ochrana autorského práva v ČR dostatečná?	58
Graf 19 - Myslíte si, nebo jste si vědom/a toho, že využíváním internetových úložišť se dopouštíte porušování autorského zákona?	59
Graf 20 - Uveďte, co je dle vašeho názoru příkladem nelegálního jednání	59
Graf 21 - Sankce za porušení autorského práva	60

9 Přílohy

Příloha I – Dotazník	80
Příloha II - Výstupy z dotazníkového šetření	83
Příloha III - Doslovný přepis řízeného rozhovoru (student VŠ obor informatiky 23 let)	88
Příloha IV - Doslovný přepis řízeného rozhovoru (manager obchodní firmy 32 let).....	90
Příloha V - Doslovný přepis řízeného rozhovoru (student SŠ hacker 18 let).....	92

Příloha I – Dotazník

Dotazník jako podklad pro zpracování praktické části diplomové práce

ANONYMNÍ DOTAZNÍK NA TÉMA:

Internetová úložiště

Vážení respondenti,

jsem studentem 5. ročníku Provozně ekonomické fakulty na České zemědělské univerzitě v Praze. Tento dotazník slouží jako důležitý podklad pro zpracování mé diplomové práce na téma „Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim (internetové pirátství); právní nástroje k jejich eliminaci“.

Dovoluji si Vás proto požádat o pravdivé vyplnění tohoto dotazníku, který je zcela anonymní. Zjištěná data budou použita pouze pro zpracování praktické části této diplomové práce.

Mnohokrát Vám děkuji za ochotu a čas, který věnujete vyplnění tohoto dotazníku.

Bc. Tomáš Dittrich

Pro potřeby dotazníku je důležité přiblížit pojem internetové úložiště. Za internetová úložiště se považují prostory, dostupné z webového prohlížeče, kde je možné nahrávat své soubory a dále stahovat soubory ostatních uživatelů. Jako příklad lze uvést např. internetová úložiště ulozto.cz, hellspy.cz, uschovna.cz apod.

Pokyny pro vyplnění dotazníku:

Vámi vybranou odpověď vyznačte zabarvením příslušného znaku - ●. Pro otázku VIII a IX je možno zvolit více odpovědí. Pro ostatní otázky je možná pouze jedna odpověď.

I. Pohlaví:

- muž
- žena

II. Věk:

- od 10 do 20 let
- od 21 do 30 let
- od 31 do 40 let
- od 41 do 50 let
- více než 50 let

III. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

- základní
- středoškolské bez maturity – vyučen
- středoškolské s maturitou
- vyšší odborné – Dis.
- vysokoškolské – Bc.
- vysokoškolské – Ing., Mgr.. apod.
- jiné, uveďte:

IV. Setkal/a jste se někdy s pojmem internetové úložiště:

- Ano
- Ne

V. Využil/a jste někdy nebo využíváte služeb internetového úložiště: (Pouze v případě odpovědi „Ano“ pokračujte dalšími otázkami.)

- Ano
- Ne

VI. Jakých služeb internetových úložišť jste využil/a nebo pravidelně využíváte:

- Nahrávání souborů na úložiště
- Stahování souborů z úložiště
- Využívám obou služeb internetových úložišť

VII. Jak často využíváte služeb internetových úložišť:

- Denně
- Několikrát týdně
- Alespoň 1x týdně
- Alespoň 1x za 14 dní
- Méně často

VIII. Jaké druhy souborů stahujete nebo nahráváte na internetová úložiště:

- Filmy, audiovizuální díla
- Hudba, zvukové záznamy
- Počítačové programy, počítačové hry a jiný software
- Fotografie a jiný obrazový materiál
- Dokumenty, e-knihy
- Jiné (uveďte)

IX. Využíváte služeb některého z níže uvedených internetových úložišť:

- Ulozto.cz
- Hellspy.cz
- Share-rapid.cz
- Webshare.cz
- Jiné (uveďte)

X. Mnoho lidí uvádí, že důvodem, proč stahují zdarma soubory chráněné autorským právem (filmy, hudební nahrávky apod.) prostřednictvím internetových úložišť, je jejich vysoká cena. Jakou částku jste ochotni zaplatit za níže uvedené soubory, aby Vás to motivovalo přestat využívat internetová úložiště?

X1. Jakou částku jste ochotni zaplatit za film:

- Nic, stále budu využívat internetová úložiště
- do 50,- Kč
- 51,- až 100,- Kč
- 101,- až 150,- Kč
- 151,- až 200,- Kč
- více než 200,- Kč

X2. Jakou částku jste ochotni zaplatit za seriál:

- Nic, stále budu využívat internetová úložiště
- do 50,- Kč
- 51,- až 100,- Kč
- 101,- až 150,- Kč
- 151,- až 200,- Kč
- více než 200,- Kč

X3. Jakou částku jste ochotni zaplatit hudební desku:

- Nic, stále budu využívat internetová úložiště
- do 50,- Kč
- 51,- až 100,- Kč
- 101,- až 150,- Kč
- 151,- až 200,- Kč
- více než 200,- Kč

XI. Myslíte si, že je ochrana autorského práva v ČR dostatečná:

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Rozhodně ne

XII. Myslíte si nebo jste si vědom/a toho, že využíváním internetových úložišť se dopouštíte porušování autorského práva:

- Ano
- Ne

XIII. Co je dle vašeho názoru z uvedených příkladů nelegálním jednáním:

- Nahrávání souborů chráněných autorským právem na internetové úložiště
- Stahování souborů chráněných autorským právem z internetového úložiště
- Oboje

XIV. Víte, jaké sankce hrozí za porušování autorských práv v ČR:

- Ano, uveďte:
- Nevím

Příloha II - Výstupy z dotazníkového šetření

Tabulka č. 1: Pohlaví respondentů

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Muž	73	46
Žena	86	54
Celkem	159	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 2: Věk respondentů

Věk	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
10 - 20 let	47	30
21 – 30 let	26	16
31 – 40 let	18	11
41 – 50 let	28	18
více než 50 let	40	25
Celkem	159	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání

Nejvyšší dosažené vzdělání	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Základní	49	31
Středoškolské bez maturity - vyučen	2	1
Středoškolské s maturitou	64	40
Vyšší odborné – Dis.	4	3
Vysokoškolské – Bc.	21	13
Vysokoškolské – Ing., Mgr., apod.	19	12
Jiné	0	0
Celkem	159	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 4: Setkal/a jste se někdy s pojmem internetové úložiště?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	128	81
Ne	31	19
Celkem	159	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 5: Využil/a jste někdy nebo využíváte internetová úložiště?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	98	62
Ne	61	38
Celkem	159	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 6: Využívanost internetových úložišť (10 – 20 let)

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	44	94
Ne	3	6
Celkem	47	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 7: Využívanost internetových úložišť (21 – 30 let)

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	22	85
Ne	4	15
Celkem	26	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 8: Využívanost internetových úložišť (31 – 40 let)

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	10	56
Ne	8	44
Celkem	18	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 9: Využívanost internetových úložišť (41 – 50 let)

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	12	43
Ne	16	57
Celkem	28	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 10: Využívanost internetových úložišť (více než 50 let)

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	10	25
Ne	30	75
Celkem	40	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 11: Jakých služeb internetových úložišť jste využil/a?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Nahrávání souborů	4	4,08
Stahování souborů	56	57,14
Oboje	38	38,78
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 12: Jak často využíváte služeb internetových úložišť?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Denně	11	11,22
Několikrát týdně	25	25,51
Alespoň 1x týdně	20	20,41
Alespoň 1x za 14 dní	15	15,31
Méně často	27	27,55
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 33: Jaké druhy souborů stahujete nebo nahráváte na internetová úložiště?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Filmy, audiovizuální díla	60	61,22
Hudba, zvukové záznamy	64	65,31
Počítačové programy, počítačové hry a jiný software	40	40,82
Fotografie a jiný obrazový materiál	39	39,80
Dokumenty, e-knihy	26	26,53
Jiné	1	1,02
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 44: Využíváte služeb některého z níže uvedených internetových úložišť?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ulozto.cz	91	92,86
Hellspy.cz	16	16,33
Share-rapid.cz	7	7,14
Webshare.cz	10	10,2
Jiné	15	15,31
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 55: Jakou částku jste ochotni zaplatit za film?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Nic, stále budu využívat internetová úložiště	42	42,86
Do 50,- Kč	24	24,49
51,- až 100,- Kč	17	17,35
101,- až 150,- Kč	11	11,22
151,- až 200,- Kč	1	1,02
Více než 200,- Kč	3	3,06
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 66: Jakou částku jste ochotni zaplatit za seriál?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Nic, stále budu využívat internetová úložiště	58	59,18
Do 50,- Kč	20	20,41
51,- až 100,- Kč	9	9,18
101,- až 150,- Kč	4	4,08
151,- až 200,- Kč	5	5,1
Více než 200,- Kč	2	2,04
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 77: Jakou částku jste ochotni zaplatit za hudební desku?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Nic, stále budu využívat internetová úložiště	52	53,06
Do 50,- Kč	18	18,37
51,- až 100,- Kč	8	8,16
101,- až 150,- Kč	5	5,1
151,- až 200,- Kč	8	8,16
Více než 200,- Kč	7	7,14
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 88: Myslíte si, že je ochrana autorského práva v ČR dostatečná?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Rozhodně ano	5	5,1
Spíše ano	10	10,2
Nevím	34	34,69
Spíše ne	39	39,8
Rozhodně ne	10	10,2
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 19: Myslíte si, nebo jste si vědom/a toho, že využíváním internetových úložišť se dopouštíte porušování autorského práva?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	67	68,37
Ne	31	31,63
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 20: Co je dle vašeho názoru z uvedených příkladů nelegálním jednáním?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Nahrávání souborů chráněných autorským právem na internetová úložiště	34	34,69
Stahování souborů chráněných autorským právem z internetového úložiště	10	10,2
Oboje	54	55,1
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 21: Víte, jaké sankce hrozí za porušení autorského práva v ČR?

	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	23	76,53
Nevím	75	23,47
Celkem	98	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha III - Doslovný přepis řízeného rozhovoru (student VŠ obor informatiky 23 let)

Jak dlouho se věnujete nahrávání souborů na internetové úložiště?

Neřekl bych, že se tomu věnuji, je to součástí mé práce, mého studia. Nahrávám soubory na internet aktivně cca deset let.

Existuje nějaká komunita lidí, kteří se věnují nahrávání souborů na internetová úložiště a jak si případně říkají (mají nějaké webové stránky apod.)?

Ano, existují lidé, kteří si tím dokonce přivydělávají. Funguje to tak, že provozovatelé internetových úložišť neoficiální cestou platí takovýmto lidem za každý nahraný soubor. Většina lidí však uploaduje soubory pro výhody při následném stahování. Čím více sdílíte dat, tím více získáte kreditů a můžete stahovat rychleji, mít přístup k nejnovějším nahraným souborům. Tak to funguje na všech torrent fórech, na kterých je nutné se registrovat. Stránky bez nutnosti registrací pak fungují na návštěvnosti webu a tím i atraktivitu pro pověšení dalších reklam na stěnu Např. - <http://torrentleech.cz/>, <http://torrentsmovies.net>, <http://seventorrents.one/Movies/Browse.aspx>, <https://www.yify-torrent.org/>, <http://kat-torrent.com/>,

Takže potřebujete program (aplikaci), která spustí soubor, který odkazuje na samotná data, která chcete. Tento soubor je jako taková adresa, která má jen pár bytů. Požadovaná data pak mohou mít i několik GB.

Data většinou nahráváte, sdílíte a stahujete rovnou z PC přes poskytovatele např. Bittorrent, Utorrent aj.

Jaké typy souborů nahráváte na internetová úložiště (filmy, hudba, počítačové programy)?

Nahrávám soubory potřebné pro studium a programy, které napíši (naprogramuji). Všepak sdílím s uzavřenou skupinou lidí, tedy komunitou kolegů z práce či se spolužáky z VŠ.

Jak často nahráváte soubory na internetová úložiště? (denně, několikrát týdně apod.)

Každý den.

Kolik cca souborů nahrajete měsíčně na internetové úložiště (cca počet nebo velikost souboru)?

Početně nevím. Velikostně to může být od 2 do 5 GB.

Jak získáváte soubory, které poté nahráváte na internetové úložiště?

Sám je vytvořím, například prezentace, programy. Nebo je stáhnou z jiného zdroje a dále je vytrídím podle potřeby a nahraji na úložiště.

Co je Vaší motivací pro nahrávání souborů na internetové úložiště. Proč to vůbec děláte?

Motivací je prosté sdílení informací a jejich získávání.

Myslíte si, nebo jste si dokonce vědom toho, že porušujete autorská práva? (pokud ano, neobáváte se právní postihu?)

Všichni porušují tyto zákony, dokonce i Vy. Uvědomujete si to? Neobávám se postihu. Pokud by aktivně stíhali každého, kdo porušuje autorská práva, společnost by se musela transformovat a najít způsob jak obcházet tento systém. Nemůžete zabránit sdílení informací, vynalézavost lidí nezná mezí.

Pokud jste si vědom právního postihu, víte, jak může být vaše jednání legislativně potrestáno? (jaký trest)

Nevím, nezajímá mě to.

Jaký je váš názor na celou problematiku stahování a nahrávání souborů prostřednictvím Internetu. Mělo by být podle vás toto jednání právně postihováno?

Mám na to jasný názor, zde je.

Na veškeré mnou vytvořené programy, prezentace a další práce osobního, duchovní vlastnictví se nevztahuje žádné autorské právo. Můžete ho kopírovat, šířit, tlumočit, překrucovat, komolit a dělat cokoli dalšího chcete, dokonce ho můžete vydávat za své vlastní, bez nutnosti mého souhlasu nebo svolení od kohokoli jiného. Prostředí Internetu by mělo být volné pro všechny její uživatele, bez jakýchkoliv postihů a omezení.

Příloha IV - Doslovný přepis řízeného rozhovoru (manager obchodní firmy 32 let)

Jak dlouho se věnujete nahrávání souborů na internetové úložiště?

Po práci si rád stáhnou film a podívám se na něj. Filmy jsou mé hobby. Takže je i rád sdílím s dalšími fanoušky. Dělam to tak 5 let.

Existuje nějaká komunita lidí, kteří se věnují nahrávání souborů na internetová úložiště a jak si případně říkají (mají nějaké webové stránky apod.)?

Abych řekl, tak nevím, jak si říkají, ale za sebe mohu říci, že soubory nahrávám např. na uložto.cz

Jaké typy souborů nahráváte na internetová úložiště (filmy, hudba, počítačové programy)?

Filmy, seriály.

Jak často nahráváte soubory na internetová úložiště? (denně, několikrát týdně apod.)

Cca 2x týdně

Kolik cca souborů nahrajete měsíčně na internetové úložiště (cca počet nebo velikost souboru)?

Záleží, jestli jde o seriál nebo filmy, ale velikostně tak 30 - 50 GB

Jak získáváte soubory, které poté nahráváte na internetové úložiště?

Na zahraničních stránkách je stáhnou, přidám jim titulky a poté je nahraji na uložto.cz nebo hellspy.cz

Co je Vaší motivací pro nahrávání souborů na internetové úložiště. Proč to vůbec děláte?

Dělám to kvůli sobě, a když už nějaký takový soubor mám, tak se o něj chci podělit s ostatními. Dělají to tak všichni fanoušci filmu.

Myslíte si, nebo jste si dokonce vědom toho, že porušujete autorská práva? (pokud ano, neobáváte se právní postihu?)

Ano vím o tom, ale netrápí mě to.

Pokud jste si vědom právního postihu, víte, jak může být vaše jednání legislativně potrestáno? (jaký trest)

Nevím. Nějaká podmínka, pokuta?

Jaký je váš názor na celou problematiku stahování a nahrávání souborů prostřednictvím Internetu. Mělo by být podle vás toto jednání právně postihováno?

Všechno je to business, pokud se mi film líbí a chci ho vidět, jdu na něj do kina a pak si ho stáhnu do PC. Trávím u toho svůj čas, a když o filmu pak mluvím, nebo tomu píši recenzi, dělám jim reklamu. Právní postih je hloupost, není možné postihovat všechny.

Příloha V - Doslovný přepis řízeného rozhovoru (student SŠ hacker 18 let)

Jak dlouho se věnujete nahrávání souborů na internetové úložiště?

Přibližně v 11 letech jsem se začal zajímat o počítače a začal jsem i stahovat soubory a následně je i nahrávat na Internet.

Existuje nějaká komunita lidí, kteří se věnují nahrávání souborů na internetová úložiště a jak si případně říkají (mají nějaké webové stránky apod.)?

Filmáci, animáci, hackeři, debilci a zbytek naší planety. Mají stránky, např FB

Jaké typy souborů nahráváte na internetová úložiště (filmy, hudba, počítačové programy)?

Nahrávám vše co je momentálně zajímavé a populární pro většinu lidí.

Jak často nahráváte soubory na internetová úložiště? (denně, několikrát týdně apod.)

Každou minutu svého života, i nyní mám zapnutý počítač a nahrávám v různých intervalech na mnoha serverech.

Kolik cca souborů nahrajete měsíčně na internetové úložiště (cca počet nebo velikost souboru)?

Nevím, tisíce souborů, 100 GB

Jak získáváte soubory, které poté nahráváte na internetové úložiště?

Většinou je stahuju z jiných internetových úložišť, přes torrenty, udělám kopii nebo je třeba vytvořím sám.

Co je Vaší motivací pro nahrávání souborů na internetové úložiště. Proč to vůbec děláte?

Dělám to jen tak pro zábavu a kvůli výhodám. Můžu pak rychleji stahovat, stahovat víc souborů najednou apod. Ještě k tomu tvořím programy, které napadají počítače lidí, které si je potom stáhnou. Nejjednodušší cestou je takový program přidat k nějakému filmu nebo písničce a potom můžu kontrolovat PC většinu účtů toho, kdo si takový soubor stáhne

Myslíte si, nebo jste si dokonce vědom toho, že porušujete autorská práva? (pokud ano, neobáváte se právní postihu?)

Nemyslíte, že porušuji i jiná práva? Neobávám se postihu, dělám to v rámci vědy a pouhé zábavy. Nemyslím si, že bych se dopouštěl nějakého velkého trestného činu, aby se o mě někdo staral a navíc po sobě nezanechávám stopy.

Pokud jste si vědom právního postihu, víte, jak může být vaše jednání legislativně potrestáno? (jaký trest)

Vězení, pokuta?

Jaký je váš názor na celou problematiku stahování a nahrávání souborů prostřednictvím Internetu. Mělo by být podle vás toto jednání právně postihováno?

Už nevědí, jak by z lidí tahali peníze. Postihovat právně toto jednání? A jak? To můžete rovnou zavřít celou společnost? Neznám nikoho kromě svojí babičky, která neumí zapnout PC, kdo by nestahoval soubory.